

ADAHOOONIŁGI

THE NAVAHO LANGUAGE MONTHLY

VOL. 2 . NO. 6

WINDOW ROCK, ARIZONA

APRIL 1, 1947

NAABEEHÓ BINANT'AÍ ŁA' HA'A'AAH BIYAADI 'Á-ŁAH 'ALEEHÍDI NAABEEHÓ DINE'É BEE BICH'I' 'ANÍ-DAHAZT'I'II 'ATAH YAA DEINÍST'IJD.

1Ha'a'ah biyaadi New York hoolghéedi 'álah 'aleeh biniighé Sam 'Ahkeah dóó Roger Davis, dóó Naat'áanii t'áálá'i J. M. Stewart dóó George A. Boyce 'á-kóó ndaaskai. Bilagáana dó' ta' t'áadoo le'é Naabehó dine'é yá yaa ndaat'iinii neeznádiin daats'í yilt'éego 'áldó' 'álah silíjí. Díí 'álah 'azlí'ígi 'Indins danilínii t'áadoo le'é bee bich'i' 'ándahazt'i'ii baa dahwiinist'iid. Baa ndahódoo-t'iil biniighéhígíi ta' kót'éego naaltsoos bee hadadilyaago bee ndaas'nil.

Naabehó bikéyah bikáa'gi 'éé' neishoodii kékédaht'ínígíi dóó bá da'óltá'i danilínigíi da 'ahílká 'ándaajahgo

Lichíi' 'Atná 'Asdzoh 'abe' yee 'áká 'eelghodígíi ta' kwii 'álkchíni deidlá. Díí tónteel ghónaanídi Bilagáana dichin yik'ee ti'dahoóníh ha'nínidi 'át'é. (Red Cross Photo)

Naabehó dine'é naaltsoos ghólta' dóó 'ak'e'elchíigi bídabijiyi'í aah dooleet dóó naaltsoos ghólta'go bídahoo'aah biniighé ndanideehígíi dó' bá hádajit'iil dooleet.

Wááshindoondéé' da'óltá' biniighé béeso niná'niílgíi dó' k'ad t'ah biláhági 'ánéelt'e'go ch'íná'nił dooleet daaníigo dayókeedgo yee naaltsoos hadeidiilaa.

Diné Baa Dahoobá'i Yígíi

Naabehó bikéyah bikáa'gi diné baa dahoobá'i yígíi dó' Wááshindoondéé' béeso ta' bá bits'áná'nił dooleet daaníigo dayókeedgo naaltsoos yee hadeidiilaa.

Peyote

Diné 'azee' peyote gholghéego dei-yánílgíi daats'í 'até'él'iinii 'át'é, t'áá 'aaníi 'até'él'iigo, ts'ídá haa yit'éego bee 'atí'ázhdiil'iil, 'éí bééhodoozíjíl bi-

niighé United States Public Health Service gholghéhígíi ndeidoólkah daaníigo 'áldó' yee naaltsoos ndeistsooz.

Kéyah bikáá' nda'nighéshgo k'éé-dá-dilghéeh dooleet biniighé kéyah biniida'doonish ha'nígo Indin Office hoolghéhédoo bee hodeest'áneé dó' t'áá tsxíjígo Wááshindoondi beehaz'áanii 'ádeit'iigo dah naháaztánígií yee lá da-dooleeetgo doo hodíina' 'áltso ta' dadoo-níil daaníigo 'áldó' yee naaltsoos hadeidiilaa.

GI Loans

Béeso GI Loans deiłníigo siláago daazlí'éé béeso bá dahooghandéé' ba-da'iil'niílgó yee t'áadoo le'é 'ádá hasht'e deile'ígií dó' baa dahwiinist'iid. Jó 'éí 'Indins danilínii ta' GI Loans ta' ch'ééh dayókeed, háálá t'áadoo le'é binahji' béeso 'a'doo'niíi bee 'ádaadin, 'éí bqg. 'Áko Congress béeso ta' 'Indin Service gholghéhígíi yich'i' ch'índeidi'áah dooleet, 'áadóó 'índa 'Indin Service díí béeso yéé 'Indins danilínii siláago 'atah daazlí'éé yada'iiníil dooleet daaníigo dayókeedgo yee naaltsoos hadeidiilaa.

Ał'qá Dine'é T'áá 'Áltso 'Aheelt'éego Bee Bá Nahaz'qá Dooleetígií

'Ał'qá dine'é díí kéyah United States gholghéego yikáá' kékédaht'ínílgíi t'áá bee bá nahaz'qá shíjí t'áá 'áltso 'aheelt'éego bee bá nahaz'qá dooleet daaníigo yee naaltsoos hadeidiilaa. T'áá Bilagáana bee bá nahaz'qá shíjí t'áá 'áltso 'Indins danilínii dó' bee bá nahaz'qá dooleet daaníigo dayókeedgo 'ádaaní. Jó 'éí 'Indins 'atah naaltsoos 'áñdayii'nił dooleet dóó tódihił dó' bi-

ch'i' 'qá 'át'ée dooleet dóó "politics" deiłníngíi dó' yee 'atah danilíjí dooleet daaníigo 'ádaaní. T'áá Bilagáana bee bá nahaz'qá shíjí 'Indins danilínii dó'

bee bá nahaz'qá dooleet ha'nígo bá ghókeedígíi t'áá 'atah nihíł baa ndeit'iil dooleet daaníigo Civil Liberties Union gholghéé léi' yee 'ádee hadadeesdzíi' jiní.

Naabehó dine'é bíká 'e'elgheed ha'nígo binahat'áhígíi bik'ehgóó 'á-hoodzaago dóó 'éí yee náás deeskaigo dóó yá'át'éehgo 'ídahool'qá' dóó Bilagáana dah yikahígíi yíghahdi dah yikah daazlíjígo náánálahdi kéyah dah naaznilílgíi nihá bił bédahoozingo t'áá 'éí bik'ehgo bí 'áldó' bidine'é t'áá 'a'oh nahalingo dah deíkhígíi yíká 'anájah dooleetgo 'át'é níigo Dr. Mark A. Danner gholghéé léi' haadzíi' jiní. Dr. Danner t'éiyá Executive Secretary of The Home Mission Council niljí jiní.

Naabehó dine'é ts'ídá yee dahináanii tlahgo 'ánáánát'íii yee dahiná daazlíjígo t'éiyá Bilagáana yíł 'ahída-neel'qágo kékédaht'iil dooleet. Díí Naabehó t'áá yíl'áá ní'qéé 't'áá tlahji' tlahgo 'át'éego dahiná 'álnéehgo doo ta' dooníil da. T'áálá'i nízínígo ba'álkchíni yíł bidahidi'niítl nahalingo Bilagáanak'ehgo 'íjinánílgíi yídahool'ahgo t'éiyá ta' dooníil, dóó 'áko 'índa t'áá Bilagáana bee bá nahaz'qá shíjí t'áá 'áltso bee bá nahaz'qágo kékédaht'iil dooleet níigo Bilagáana 'asdzání Miss Elizabeth P. Clark gholghéé léi' haadzíi' jiní.

Naabehó dine'é bá bidziilgo da'óltá' 'ádahoolyaago dóó díí da'óltá'agi Naabehó dine'é t'áá kékédaht'ínílgíi yee dahiná dooleetli bínabidi-niltingo dóó 'índa náánálahgóó Bilagáana bitahgóó dahidikáahgo ndi 'áadi bee da'iináanii da yídahool'qágo 'éí bee Bilagáana dah yikahígíi yíghahdi dah yikah dodooleet dóó t'áá 'éí bee díí jéi'ádijíh gholghéii dóó t'áadoo le'é 'qáh dah dahooyoo'aałgo ndaałníihii Naabehó dine'é yik'ee ti'dahoóníhígíi bee bik'eh hodidoodlee níigo Bilagáana Dr. Niles Carpenter gholghéé léi' haadzíi' jiní.

Lók'aah Nteeldóó 'azee'íítl'íni Dr. Salsbury gholghéhígíi 'áldó' k'ad doo 'asohodéébéézhgóó Naabehó 'azee' peyote gholghéhígíi deiyá daazlíjí níigo haadzíi' jiní. Díí 'azee' peyote gholghéhígíi t'áá 'íighisí báhádzidii 'át'é, ní jiní.

WÁÁSHINDOONDI 'AHKEAH DÓÓ SPENCER YEE HAADZÍ'ÉĘ

²New York hoolghéedi 'álah 'azlí' éedéqá' Naabéehó bee bich'í' 'ándahazt'i' ii 'áltso baa dahwiinist'íjí dóó bik'íji' Sam 'Ahkeah dóó diné la' Murphy Spencer gholghé, 'éí Wááshindoongóo yił naazh'áázh jiní. Murphy Spencer t'éiyá Sam 'Ahkeah yá naaltsoos 'ííl'íni nilígo yiniighé ha'a'aahgoó 'akéé' naayá jiní. Díí hastóí Wááshindoondi ní'áazhgo Senate Public Land Indian Affairs Subcommittee gholghéhígíi yił yah 'íí'áázh dóó yił ch'íhoní'q jiní. Díí Subcommittee daolghéhígíi 'áldó' Indins danilíinii t'áadoo le'ó bee bich'í' 'ándahazt'i' ii yaa ndaa-t'íjgo 'át'é jiní. Wheeler-Howard Act gholghéhígíi 'áldó' t'áá bił naaki dani-líjgo yaa ntsídaakees lá jiní. Nááná-łahdék' dah náánáákahii t'éiyá díí Wheeler-Howard Act gholghéhígíi ch'íhidoolgháqáł daaníigo yił yaa ndaa-t'íjí lá jiní. Sam 'Ahkeah díí Wheeler-Howard Act gholghéhígíi ch'íhidoolgháqáł jiníigo 'atah yájíílti' jiní.

Díí Wheeler-Howard Act gholghéhígíi táá'ts'áadah nááhaiídáqá' Naabéehó dine'é bich'í' ch'ínít'i' silíjí. 'Éí biniighé názbqs dóó 'alná'asdzh baa na-'asdee' ni' 'íidáqá'. Diné 'alnáda'azohígíi díí Wheeler-Howard Act bił yá'ádaat'éhígíi 'ádaat'í. La' t'éiyá doo deinízin dago názbqs 'ádayiilaa. Názbqs 'ádayiilaaígíi dahoneesná, 'áko díí W-H Act gholghéhígé Naabéehó dine'é doo bídéét'i' da silíjí.

'Áko ha'át'íí shíjí biniighé Sam 'Ahkeah díí Wheeler-Howard Act gholghéhígíi ch'íhidoolgháqáł jiníigo yájíílti' Wááshindoondi? Jó 'éí diné lq'í yínda'-ídílkid.

'Indins danilíinii la' díí Wheeler-Howard Act gholghéhígé 'ádaa deideest'á-néé k'ad nizhónigo yá'át'éehgo yee dah deíkááh. Díí Wheeler-Howard Act gholghéhígíi yinahji' t'áadoo le'é yee dahináa dooleelii hasht'e dayiilaa.

"Wheeler-Howard Act gholghéhígíi bik'ehgo Wááshindoond bólak'ee shii-jaa'go doo yá'át'éeh da. Jó 'éí tónteeł ghónaanídi Russia hoolghéedi Russian dine'é binant'aí nilíinii t'áá bí t'éiyá naha'áago bidine'é yíiniłkadígíi k'ehgo nahat'áii 'át'é díí Wheeler-Howard Act gholghéhígíi. 'Éí 'ákódaat'éhígíi doo daniidzin da. 'Áadóó Tségháhoodzánígi naat'áanii J. M. Stewart gholghéego sidáhígíi 'áldó' nahji' háádoolt'eeł, háálá 'éí doo Naabéehó yich'íjí nilíjí da, dóó Naabéehó gholghéego doo bił 'ílígíóo yaa ntsékees, 'éí bąqh,' níigo Murphy Spencer gholghéhígíi yáálti' jiní.

"Beehaz'áanii gholghéhígé t'áadoo bee néelq'ígóo Naabéehó kohgo bik'i yanáá'áago kéédaht'í. Díí beehaz'áanii kónéelq'ígi bąqgo Naabéehó dine'énáás dookaháqá t'óó bee yaa dajótqá. 'Áadóó t'áá 'éí biniinnaa doo 'ádaa hól-níigóó ntsáhákees. T'áá nihí 'ák'ineiil-dzil dooleel biniighé ha'át'éegi da t'óó bich'í' nihi'ílnii' lá 'áhádingo kóó hoolzhish. Naabéehó dine'é dóó lq'í dichin bida'niigháqá', háálá na'aldlooshii yee

dahinánéę bits'qáq bi'oh 'ádaalyaa, 'éí bąq,' níigo Sam 'Ahkeah haadzí' jiní.

'Áadóó díí diné haadzí'ígi' 'éí t'áá 'álah díí na'aldlooshii bee 'iinánígíi nihaa ndidoot'áál níigo yáálti'. 'Olta' dóó 'azee'ál'í dóó kéyah bikáá' nda'ni-gheşhgo k'éeda'dilghéhígíi dó' yókeed go yáálti' jiní.

Bilagáana John Provinse gholghéhíi Assistant Commissioner nilínígíi 'áldó' díí Senate Public Land Indian Affairs Subcommittee gholghéhígíi yich'í' yáálti' jiní. 'Éí t'éiyá Naabéehó dine'é t'áá k'ad Wááshindoond yílák'ee haakaigo díí k'ad ti'dahooníhígíi t'ah biláh 'át'éego ti'dahooníh dooleel sha'shin níigo yich'í' haadzí' jiní.

Tségháhoodzánígi naat'áanii t'áá-łá'í J. M. Stewart gholghéhígíi dó' t'áá 'íighisíi yá'át'éehgo Naabéehó dine'é t'áadoo le'é yá yaa yinít'i' dóó 'Indins danilíinii bee bich'í' 'ándahazt'i' ii t'áá 'áltso yá yíneedlígígo yaa ntsékees, níigo yáálti' jiní. 'Áadóó John Provinse Sam 'Ahkeah yich'í' kóníigo haadzí' jiní, 'T'áadoo le'é t'áá níni' bidadiit'i' shíjí Tségháhoodzánígi naat'áanii t'áá-łá'í sidáhígíi bił nabik'íyánílti'go yá'át'éeh níigo yich'í' haadzí' jiní.

NAABEEHO DA'IIŁTA'II

³Diné da'iiłta'ii Navajo Returned Students Association gholghéhígíi Naat'áanii Néezdi 'álah silíjígo kót'éego naaltsoos la' hadeidiilaa dóó ha'a'ah biyaadi 'álah 'azlíjí' ha'nínéegoo yił 'áda'iilaa jiní.

"Naat'áanii Néez hoolghéegi 'áł-chíní da'ólta'ígi' bá kin náánála' ninááná'nííl dóó kin bii' 'azee' 'ál'íjí dooleelii la' 'ánaádoolnííl ha'níigo baa hwiinít'ínígíi t'áá hoshch'í' t'áá 'áltso ndoo'nił. Háálá tó dóó tókó'í dóó níłch'i diltlí'í "gas" gholghéhígíi doo bídin hóghée' da, 'éí bąq. 'Áadóó tó dóó siil bee dahoneezdo biniighéhígíi bá béesh ndaaz'áhígíi 'áltse t'áá k'ad binda'anish dooleel. 'Éí t'áá tsxíjígo Wááshindoondéé' béeso la' nihich'í' ch'íidoot'áál,' daaníigo dayókeedgo yee naaltsoos hadeidiilaa jiní.

Bee 'ak'inda'a'nilí 'ániidíígíi la' bénínáádazh'deeztá jiní. T'áadoo le'é be'jiil'íjíh dóó níjigisgo t'áá 'áko naaltsoos bikáá' beda'alyaago hach'í' hahnidééh jiní.

'ANIHWII'AAHII NA'NIZHOZHIDI NIŁ-CH'I BEE HANE'E YII'JI' HAADZII'

⁴Ghóózhch'íjíd tseebííts'áadahgoó yoołkáłéedéqá' 'ánihwii'ahii John W. Curley gholghéhígíi Na'nízhozhidi níł-ch'i bee hane'e bá haz'ánídóó yáálti' jiní. Bilagáana George A. Boyce gholghéhígíi dóó Mrs. John Kirk gholghéhígíi dó' t'áá 'álah haadzí' jiní.

Naakaii t'áá nant'inee Naabéehó yich'í' tódiłhił ndayiilnihígíi Na'nízhozhidóó ch'ídínóolkal níigo haadzí' jiní. 'Áadóó kóníigo dó' yáálti', "'Áni naasháádáqá' kwii Na'nízhozhígi yá'áhoo'téehgo haz'áq ni'. K'ad t'éiyá łaħgo 'áhoo'téego haz'áq. K'ad t'éiyá Na'nízhozhígóó diné la' digháahgo 'éí lá tódiłhił ła' náyidoodlígíjgo yee 'ádináaho-didoolt'ihgo yiniighé 'ákóó deeyá ni ɬeh.

"Bilagáana yá'át'éeh ntsídajikeesii kwii Na'nízhozhígi kéédahojit'íñigíi t'áá 'ájíltso 'ahílká 'azhdoojahgo díí Na'nízhozhí haz'áqgi yá'át'éehgo haz'áqgo 'ándazhdoodlít. Jó 'éí tódiłhił bee ts'i'na' aldeehígíi ts'ídá 'áltse baa ńdazhdoot'íjí. Jó 'éí ts'ídá 'agháago bee doo yá'áhoo'téeh da 'éí bąq. 'Áadóó Na'nízhozhí haz'áqgi Naabéehó dine'é t'áadoo t'áá 'a'ohgo baa ntsáhákeesi t'áá 'áltso t'áá 'áltsoní bee bik'i-hojidlíigo yá'át'éeh,' níigo dó' haadzí'.

CHEE DODGE YEE BINICHXQ'I

⁵Hastiin 'Adiits'a'ii Sání yéę ba'áł-chíní t'áadoo le'é béeso naakidi neezná-diindi miil bíighahgo yá niinínil lá jiní. Bighanéegi t'áadoo le'é "safe" gholghéego bii' t'áadoo le'é da'ílínii bidánid-dadilkałígíi bighi' béeso hastádiin dóó ba'aan tseebíidi miil bíighahgo bii' sinil lá jiní. Naaltsoos "bonds" deiłnínígíi dó' t'ááláhádi neeznádiindi miil bii-ghahgo sinil lá jiní. 'Áadóó t'áadoo le'é na'adeeł 'ádaat'éii da'ílínii dó' ła' bii' sinil lá jiní. Díí hastiinéę ba'áłchíní díjí' ní'téé' jiní. 'Áko 'éí t'áá 'áltso 'a-heeł'éego t'áadoo le'é yéę 'áltaiis'nii' jiní. Díí t'áadoo le'é da'ílínii biih ńdaa-níil biniighé naazniliğíi ch'éeh 'qą dazh-deetjíjgo Bilagáana ła' dáadílkalígíi t'óó há yidiiltaa' jiní. 'Éí shíjí t'áadoo le'é tsé da bee bił da'dildonígíi bee. T'ah 'ałk'ídáqá' t'éiyá Tom Dodge díí bik'ehgo 'qą ńdítjhígíi naaltsoos bikáá' jájilaa ní'téé' 'éí doo 'ákót'ée da lá jiní.

NA'ACH'AQ' DADINOOL'IIŁ

⁶Doo'ok'o'ostíid biyaají Kinlání hoolghéhádi Museum of Northern Arizona hoolghéego náhást'ánígi T'áqá-chil ńdizídígíi bighi' Naabéehó dóó 'A-yahkinii ba'áłchíní 'ólta'di t'áadoo le'é ndeich'qąhígíi bá dadínóol'íjíl biniighé bił 'álah 'adooleł jiní. 'Agháadi 'ádanóolingo yee dahoneesnánígíi béeso dei-doołbíjíl jiní.

ADAHOONIŁIGII

Published on the first of each month at the United States Indian School, Phoenix, Arizona.

Address all letters to the Editor, 'ADAHOONIŁIGII', Education Office, Navajo Service, Window Rock, Arizona.

Subscription rate: \$0.50 per year. Make all checks and money orders payable to The Treasurer of the United States. PIHS 4 1 47 1100

Robert W. Young Editor
William Morgan Translator

NAABEEHO DINE'E BAA HANE'

'Táadi neeznádiin daats'í nááhaiídáq' Naakaii ɬa' Benavides gholghéé ní'ęę' ts'ídá 'áltse nihitah 'aní'eezh jiní. 'Eí Naabeehó dine'é 'ałk'idáq' t'áá hójík'ehgo k'éedahojit'íneq hayísisid dóo naaltsoos yee 'áyiilaa. 'Áadóó náás nááhodeeshzhiizhgo Naakaii Naabeehó dine'é yit'áagi ndahanééh hazlíj' jiní. 'Eí 'áadóó Naabeehó ndaabaahgo hodeeshzhiizh. T'ááláhági 'át'éego Naabeehó Naakaii dóo Kii's'áanii yił da'ahigáqgo k'asdáq' daats'í naakidi neeznádiin nááhai.

K'ad neeznádiin nááhaiídáq' United States dóo Mexico gholghéhígíi yił da'ahogáq' jiní. United States gholghéhígíi 'ak'ehdadeesdlíj'go biniinaa díi k'éyah New Mexico dóo Arizona gholghéhígíi United States gholghéego nádasdzooígíi 'atah bídzo jiní.

Naabeehó dine'é na'abaah t'éiyá yaa ndaakaiígíi Wááshindoondi t'áá bił béédaħózinge biniinaa Tséhootsooí hoolghéhégi siláago ɬa' nii'nil jiní. Jó 'eí k'ad daats'í neeznádin nááhaiídáq' 'ákwii siláago nihiniighé nii'nil.

Díi Naabeehó ndaabaahígíi binii-naa Wááshindoondi t'áá bił béédaħózinge biniinaa Tséhootsooí hoolghéhégi siláago ɬa' nii'nil jiní. Jó 'eí k'ad daats'í neeznádin nááhaiídáq' 'ákwii siláago nihiniighé nii'nil. Díi Naabeehó ndaabaahígíi binii-naa Wááshindoondi t'áá bił béédaħózinge biniinaa Tséhootsooí hoolghéhégi siláago ɬa' nii'nil jiní. Jó 'eí k'ad daats'í neeznádin nááhaiídáq' 'ákwii siláago nihiniighé nii'nil.

'Áadóó siláago binant'aí nilínéę Bilagáana náánála' Kit Carson gholghéé ní'ęę' 'eí Naabeehó dine'é 'ahaa ndíníłkał ho'doo'niid jiní. 'Eí t'áá 'á-kódzaa dóo Hwééldi hoolghéégoo 'ada-hodi'neeskaad jiní. 'Áadi díj' hwééldáhaigo 'índa 'áadéé' Tséhootsooígi nináda'iis'ná jiní. 'Áadóó Tséhootsooígi t'áadoo le'ę bee da'iináanii hataadaas'-nii' jiní. Díi Tséhootsooígi tsots'idiin dóo ba'aan tsots'idi nááhaiídáq' ts'ídá 'áltse Naabeehó dine'é bá jí'ólta' 'á-hoolyaa jiní. 'Áadóó bik'iji' táá'ts'áadah nínáánááhaigo 'índa 'ólta' hótsaa-így' 'ályaa jiní. 'Áadóó náás hodeeshzhiizhgo ni' bikáá' 'áhoot'éhígíi t'áadoo hodina'í ɬahgo 'áhoodzaa jiní. Háálá Bilagáana t'óó 'ahayóí ndahaazná nihinaagóó 'áadóó kó' na'ałbqasii bitiin 'ał-dó' 'ádaalyaa jiní.

Díi ɬahgo 'áhoonítílgíi biniinaa Naabeehó 'ałk'idáq' dahinánéęk'ehgo 'iinánílgíi doo bíighah da silíj' jiní. Naabeehó dine'é díi ɬahgo 'áhoonítílgíi doo bił béédaħózin dago, dóo t'áá 'ałk'idáq' dahinánéęk'ehgo 'iinánílgíi bił yá'ádaat'eehgo biniinaa ghónáásdóó baa dáádahodiildoh. Jó 'áko Naabeehó k'ehjí 'iinánílgíi dóo Bilagáanak'ehjí 'iinánílgíi doo 'aheełt'ee da silíj' jiní, háálá Bilagáanají ch'óóshdáq'ádáq' 'ljj' t'éiyá dabigáál ní'ęę', ghónáásdóó kó' na'ałbqasii bee dahazlíj' doo ghónáásii' chidí bee náádaħasdlíj', 'áko Naabeehó bikéyah nineel'ánídóó níghohjí' t'l'óó'góó da'iinánílgíi doo yíðaneel'áq da hazlíj', háálá Bilagáanak'ehgo 'iinánílgíi doo bił béédaħózin da, 'éí bąqh.

Bilagáanak'ehgo 'iinánílgíi yíðahwiidooł'ááł biniighé 'ólta' 'ádaħool-ya. 'Olta'jí 'íhoo'ahhígíi beego Bilagáanak'ehgo 'iinánílgíi bíhoo'ahgo 'eiyá díi ɬahgo 'áhoonítílgíi bee béédooh-kah ho'doo'niid jiní.

Ch'óóshdáq'ádáq' t'áá díkwiigo da'-ólta' doo Naabeehó ba'áłchíní 'ałdó' doo lq'í da'ólta' da. Náás nááhodeeshzhiizhgo 'ólta' ɬa' 'ánaáadaalyaa 'áko 'áłchíní ɬa' nááda'ólta' hazlíj'.

'Áadóó Naabeehó dine'é t'áá 'íighisíi k'ee'q q dínéest'áq 'áko 'ólta' 'ádaħoolyaa yéę t'áá bi'oh neel'áq hazlíj'. 'Eí biniinaa Naabeehó ba'áłchíní ɬa' nízaadi da'ólta'góó 'adahasht'eezh. 'Eí 'áadi t'áá da'ólta'go lq'í béédaħáħai. 'Áko t'áá sáħi Bilagáanak'ehgo da'iinánílgíi yíðahool'áq'. 'Eí bąq 'ólta'déę' nináhákáħgo kwii t'áá bí bidine'é bitahgi doo bił yá'ánaáħahoot'eeħ da náádaħasdlíj'. Grand Junction Colorado dóo Bee'aldíil-asinil, dóo Hoozdo dóo Yootó dóo Carlysle dahoolghéégoo 'íidáq' Naabeehó ba'áłchíní da'ólta' ní'ęę'.

Díi ni' bikáá'gi ɬahgo 'áhoonítílgíi t'ááláhági 'át'éego ɬahgo 'áhoonítíl 'eí bąq k'ad Naabeehó ba'áłchíní ɬa' nízaadi da'ólta'góó 'anáádaħasht'eezh.

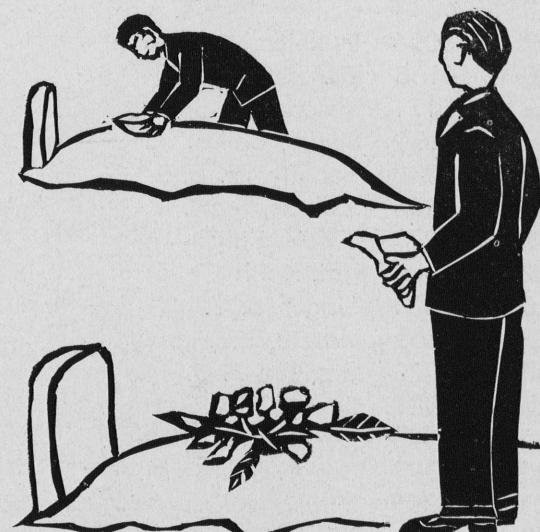
DINE 'ASDZANI NASDLII' JINI

'Ałk'idáq' siláago biniighé naal-tsoos há 'ádaalne' yéędáq' Bilagáana ɬa' naaltsoos bá 'ályaa jiní. Naaltsoos bá hadilyaago she'esdzáán hóló níigo 'ádaa ch'íhoot'áq jiní. 'Áadóó siláago biniighé bidí'nóol'ijł biniighé hágó bi-doo'niid ní'ęę' doo béeħoozin da jiní. 'Áadóó F.B.I. deiłnínígíi bíkadanitáago hodeeshzhiizh jiní. T'áá 'ániidígo 'índa bik'ídajiskáá' ní'ęę' asdzání niljígo 'á-t'íj lá jiní. 'Áko ndi t'áá 'aaníi be'es-dzáán hólójó lá jiní.

NAABEEHO HAALA YIT'E NIZINII

'Shash Bitoodi nda'anishígi bee'el-dögħtsoh bik'a' artillery shell gholghé-hígíi ɬa' k'adéé diildögħ sha'shin ha'níigo t'áá saħdii nízaadi niit'áq. 'Eí 'á't'ah 'índa baa nínáhódóot'ijł biniighé. 'Áadóó bee'el-dögħtsoh bik'a' yéę bħooħha' jiní. T'áá 'íighisíi hoda'diil'áago binii-naa hadazhnitáá ní'ęę' ndaħlñishí kin bá sinilígi diné ɬa' níni'áq lá jiní. Díi diné shíj bee'el-dögħ bik'a' báħáħadzid ha'níigo t'áá saħdii niit'áneq yik'í ní-yáago níedii'áq dóo bighandi níni'áq. Hoogħan níni'áqgo 'altsa tááyoos'nil lá jiní. Ha'át'íi shíj t'áadoo deesdögħ da lá.

Diné ɬa' ha'át'eegi da neezgai da-jiníigo t'óó 'ádajiní, 'eí t'óó baa ntsid-jikeesígi 'ááldajiní níi ɬeh jiní. 'Áko ní'ęę' tsah yik'í dah neezdáago yik'ee náħidiitah jiní. Tsah haa 'íijilígíi shíj t'áá 'íighisíi neezgaigo t'óó bąqħ tsíz-deezkééz 'áyaaní da.

Bilagáana—'Eí 'alóos hahgo jidooghjíjgo hakáá' níniñká?

Náats'ózí—'Íshjáq shíj 'eí ch'il hahgo jidooł-chíj biniighé hakáá' níniñjool!!!!

Jó 'eí ɬa' California hoolghéedi da'ólta'. ɬa' t'éiyá Bee'aldíilasini da'ólta'. 'Áko ndi 'eí shíjgo nináhákáħ dooleet da bighangóó. Jó 'áko t'áá dinéjík'ehgo da'iinánílgíi doo yaa deidiyoo'nah da 'eí bąqħ, 'áadóó t'áá 'eí bik'ehgo Bilagáanak'ehjí 'iinánílgíi dóo dinék'ehjí bee 'iinánílgíi da yíðaneel'áq dooleet binii-għé.

NIHÍZHI' DAATS'Í ŁA' KWII DA'ATAH? NIHÍZHI' DA'ATAHÍGÍÍ NIHIBÉESO ŁA' T'AH DAADZIIH!!!

During the war a great number of Navaho worked for the Santa Fe Railroad. While they were working, money was deducted from their pay each month to buy bonds. Sometimes a man might quit work and go away before enough money had been accumulated to buy a bond. If he left no forwarding address, the Railroad did not know where to send his money. All the men listed below have money coming to them from the Railroad. If you find your name and Social Security number among those listed below, you can get your money by going to see Mr. P. M. Coston, Santa Fe Station, Gallup, New Mexico. Be sure to take your Social Security card with you. If you live far from Gallup, go to the nearest trader and ask him to write to Mr. Coston for you. Take your Social Security card with you and show it to the trader so he can be sure that you are the right man.

¹⁰ 'Anaa' baa na'aldeeh yéedqá' Naabeehó t'óó 'ahayóí Yootóójí kó' na'atbqásii bitiinígíí yaqh ndaashnish. Béésh nít'i' bqah nda'anishgo diné béeso Ła' bits'áq' bidahididzóóh nít'éé'. Jó 'éí "War Bonds" gholghéego ndajíłníih yéé bi-niighé. Diné Ła' Łahda díí bonds gholghéhígíí t'áadoo Ła' yíighah da'ałehí naanish yits'á náhaaskai. Diné Ła' naanish yits'áhákáahgo ndaakaidéé' doo yee 'ádaa dahalne' dago biniinaa bibéeso t'áadoo 'ádaolne'góó t'ah ndi Ła' t'óó naaznil jiní. Díí kwii nihízhi' dabiká'ígíí t'áá 'ánoltso béésh nít'i' bqah nda'azhnish yéedi nihibéeso Ła' t'ah daadziih. Naanish binaaltsoos Social Security gholghéhígíí dó' kwii dabinumber dabikáá'. 'Éidíyígíí t'éiyá t'áá 'íighisíí bee 'éehózin. Kwii nihízhi' dabiká'ígíí Na'nízhoozhídi Santa Fe Station hoolghéhígíí Bilagáana Ła' Mr. P. M. Coston gholghéhígíí baa hohkááh. Naanish binaaltsoos ni-daahjaahígíí dó' 'áadi baa dahohjááh. Nízaadi kéé dahoh-t'ínígíí t'éiyá nihitahgóó naalghéhé yá naazdáhígíí Na'nízhoozhíji' Mr. Coston gholghéhígíí yich'í' naaltsoos nihá 'ádeile'go yá'át'ééh. 'Aldó' naanish binaaltsoos baa dahohjááh, háálá 'éí t'éiyá bee 'éehózin 'éí bqah.

Social Security No.: Name:

525 28 5308	Gibson, Watson	710 01 6797	Thompson, John	527 14 6243	Ashley, A.
525 09 5357	Biye, J.	527 04 6804	Vigil, A. B.	527 26 6370	Bahe, A.
722 07 5383	Tsotsie, F.	710 01 6834	Thomas, James	722 16 6376	Mores, Charley
525 07 5407	Floyd, Etsitty	525 20 6844	Joe, Tom	525 34 6384	Valentine, Lucero
527 26 5457	Todacheene, C.	722 16 6894	Wilson, Cecil	527 14 6390	Kee, Tom
525 48 5501	Shorty, John	710 01 6900	Hosteen, Isaac	722 16 6396	Begay, T.
722 16 5551	Curley, Charley	526 16 5349	Benson, John	527 28 6400	Yannie, Ross
527 26 5588	Begay, Joe	722 07 5382	Tsosie, G. A.	722 16 6403	Yazzie, Nah
525 12 5734	Wood, John	525 26 5395	James, Kisto K.	527 26 6411	Bahe, Jerry
525 24 5741	Alfred, Francis	722 16 5436	Begay, Neddie	722 16 6416	Kai, Louis T.
527 26 5777	Louise, J.	722 16 5460	Thomas, Harold	525 30 6440	Garcia, Lorenzo P.
525 40 5119	Jones, Albert	527 26 5528	Yazzie, K.	525 40 6466	Brown, Billy
710 01 5889	James, R. E.	525 34 5553	Davis, Fred	722 16 6537	Tsosie, Kee
526 16 5946	Murphy, Sam	525 40 5637	Park, Thomas	722 16 6569	Tom, J.
526 14 5988	Duran, E.	525 30 5735	Garcia, James	525 24 6606	Mescal, Lee
720 07 6000	Begay, N.	722 16 5756	Hardy, Kee	722 16 6610	Jones, Dean
720 07 6073	Begay, Goy	710 01 5787	Brown, Charles L.	720 07 6659	Denezpi, B.
560 16 6088	Gomez, Jose T.	525 05 5848	Begay, Charlie	527 20 7790	Kee, John
722 16 6096	Vallejos, Antonio	527 26 5894	Guy, K.	525 40 7797	Yazzie, Guy
720 07 6158	Todacheene, T.	525 46 5956	Lee, N.	525 40 7129	James, Jack
722 16 6171	Mitchell, Juan	526 16 5992	Joe, Thomas	525 30 7164	Spencer, John K.
722 16 6191	Begay, Dalkai	710 01 6054	Kline, Morris	722 16 7187	Nez, Sam
720 07 6240	Benally, H. E. S.	722 16 6075	Yazzie, Billy	527 28 7216	Smith, Jack
527 14 6268	Stevens, Mark	722 07 6094	McGee, Guy	722 16 7253	Altsihe, J.
525 40 6279	Tsosie, Billy	710 01 6104	Yazzie, John B.	527 28 7304	Begay, A.
722 16 6306	Kai, Keith	525 32 6168	Thompson, Dan	527 22 7313	John, Charley
720 07 6331	Singer, B. Y.	525 30 6677	Yazzie, Kee	710 01 7319	Sanchez, Alberto L.
722 16 6352	Yazzie, Jimmie	720 07 6711	Salaba, H.	525 30 7328	Begay, John
720 07 6373	Bigman, P. B.	720 07 6735	Thomas, H.	525 30 7346	Frank, Haskey
527 26 6381	Begay, T. K.	525 30 6793	Tso, Chee	525 30 7359	Benally, Chee
525 30 6390	Charles, Harry	710 01 6800	Slim, Tom	722 16 7361	Monroe, Allen
525 30 6393	Begay, Charlie M.	527 12 6831	Trujillo, Frank	722 16 7363	Williams, A. L.
525 30 6399	Yazzie, Johnny	525 42 6841	Baker, Kee	722 16 7379	James, Benny
722 16 6401	Tsosie, Tolson	525 40 6881	Begay, Felipe	453 18 7393	Mejia, David
525 42 6404	Begay, Anson	525 30 6894	Tommy, Joe	525 30 7405	Nada, Deswood
722 16 6414	Whee, Hosteen	722 16 6903	Bitsue, Jack	525 30 7421	Snyder, Joe
466 12 6435	Mitchell, Ruffus B.	525 30 6911	Benally, Frank B.	525 42 7437	Joe, T.
525 40 6462	Allison, Joe	525 30 6920	McCarthy, Asher	527 28 7451	Begay, S. B.
525 42 6491	Billy, Police	722 16 6956	Nez, Mark	525 40 7472	Begay, John
525 48 6548	Yazzie, Charlie	722 16 7013	Yazzie, H.	710 01 7517	Mariano, Lorenzo
722 16 6598	Yazzie, Morris	525 30 7019	John, Woody	525 30 7530	Tom, Tso
722 16 6607	Yazzie, Weno	525 30 7027	Begay, Walter	525 30 7542	Davies, Frank
525 40 6633	Lee, John	525 30 7045	King, James	527 28 7557	Yazzie, John B.
722 16 6674	Yazzie, Benjamin	525 30 7090	Silversmith, Jimmy	525 24 7598	Warren, Yazzie
525 30 6704	Joe, Sam	524 24 7112	Chee, Jimmie	525 34 7673	Begay, Johnson
710 01 6724	Marez, Abel	722 16 6190	Curtis, Slim	527 28 7687	Barker, Harry
525 42 6780	Johnson, Richard	525 52 6227	Nells, E.	527 20 7701	McGee, Herman
708 16 7830	Alejandro, Salazar	525 42 6246	Joe, J. A.	527 22 7733	Ben, Tom
525 30 7870	Hill, Ray	525 40 6273	Ashley, Steven	525 30 7780	Davis, Bennie
525 30 7888	Charley, Chee	720 07 6293	Isinijinni, Roy	525 30 7824	Antonio, James R.
		722 16 6326	Williams, Herman		

Social Security No.:	Name:	526 20 3431	Bergen, Joe L.	527 26 4580	Savage, C. L.
525 09 7910	Calvin, Joseph C.	525 34 3466	James, John	527 26 4642	Burton, Morris
527 22 7957	Begody, T.	525 42 3482	Clah, Slim	525 34 4742	Lee, F.
526 22 8002	Begay, Tolie	525 28 3570	Gibson, Roy	525 34 4872	Tsipah, Kee
527 20 8014	Goldtooth J.	525 09 3692	Joe, Sam	527 05 4885	Anderson, C.
527 20 8065	Billie, S.	720 07 3710	Hosteen, Ed	525 32 4926	Dan, Frank
527 20 8069	Kee, Charlie	720 07 3797	Morgan, Pat	525 17 4975	Smith, C.
527 22 8083	Yellowhair, John	711 01 3884	Nez, L.	722 16 5055	Chee, Hosteen
525 30 6912	Billie, M.	525 34 3966	John, Navajo	709 14 5122	Humphrey, Jimmie
525 30 6947	Livingston, Frank	710 01 3977	John, Navajo	525 42 5193	King, Clark
720 07 6967	James, Sam	720 07 3982	Yazzie, Jimmie	710 01 5204	Coon, Frederick I.
525 30 6999	Jake, Charley	711 14 3393	Bills, J. A.	722 16 5264	Klah, H. K.
525 42 7016	Chino, R. C.	525 42 4019	Yazzie, F.	430 07 9728	Allen, Willie
525 30 7025	Tsosie, Juan	527 18 4086	Williams, B.	525 24 9812	Upshaw, Haswood
525 30 7028	Joe, Ben	525 34 4145	Shorty, S.	525 34 9879	Westley, John
722 16 7079	Begay, B. L.	527 18 4248	Begay, Sam	526 20 1099	Navajo, Lee
525 30 7096	Henio, George	527 14 4257	Navajo, Antonio	527 20 1119	Lewis, Tom
525 30 7117	James, Frank	527 14 4261	Navajo, Isaack	525 34 1202	Francisco, Billy
525 40 7134	Samual, Joe	527 14 4318	Jones, F. J.	525 32 1206	Yazzie, B.
722 16 7174	Begay, J. L.	459 28 4355	White, Jessie W.	527 07 1210	Navajo, Ben B.
722 16 7203	Tom, Sam	527 18 4389	Yazzie, Charlie	527 14 1213	Ayze, Clyde
525 30 7217	Chee, Kee	525 01 4415	Spencer, William	527 07 1227	Walker, S.
525 30 7289	Jack, B. J.	525 34 4419	Lynch, Felix	525 34 1315	Burnside, John
526 22 7312	Young, John H.	527 03 4444	Baloo, John	525 30 1322	Babi, J.
525 40 7316	Begay, Harold T.	525 42 4515	Emerson, Willie	527 14 1360	Yazzie, Sam
710 01 7323	Peralta, C. G.	527 07 4562	Ellison, Harvey M.	720 07 1422	Spencer, Anthony
525 30 7345	Saunders, Roy	525 24 4641	Emerson, J.	527 14 1448	Roan, Tom
525 30 7358	Snyder, Charles	525 34 4738	Kenny, Roy	525 52 1477	Chee, Kee
722 16 7359	Ashes, Joe	525 34 4837	Begay, Elmer	720 07 1500	Lee, Sam
722 16 7362	Wilker, John	525 34 4884	Brown, Oscar	720 07 1555	Barton, Kee
525 30 7375	Jim, Willie	525 32 4914	Gray, Ben	527 10 1602	Betah, M.
527 32 7389	Gishi, Cyril	525 34 4930	Yellowhair, Begay	720 07 1615	Tsinajinnie, Boneface
525 30 7404	Spencer, Kee T.	711 14 5042	Brown, Joe	523 26 1639	John, F.
527 03 7406	Valdez, Jose	525 34 5087	Toledo, Johnson	525 24 1667	Begay, F.
527 28 7429	Johnson, Kay	525 42 5135	Yazzie, Tom	527 14 1704	Loy, Andrew
525 48 7444	Yazzie, F.	710 01 5196	Perry, Thomas	557 36 1727	Thompson, N. B.
722 16 7456	Bitsue, J.	525 46 5233	Tabaha, H.	525 01 1742	Haley, John
525 30 7511	Havens, Leonard	555 26 3029	Silversmith, Cyril	720 07 1798	Worker, S.
525 40 7521	Chee, Yazzie	527 16 3064	James, Chee	720 07 1815	Yazzie, Tsinnijinnie
525 40 7530	Platero, K.	527 12 3070	Yeldell, Raymond	720 07 1836	Pino, James
525 30 7547	Nunch, Joe	527 16 3076	Nakai, Tom	527 20 1869	Yazzie, Clifton
525 30 7584	Lamone, Tom	526 20 3083	Hill, Mark	711 01 1916	Chavez, Alfredo
527 28 7636	Shabi, J. Jr.	720 07 3084	White, Earl	525 34 1938	Biggun, T. J.
526 32 7677	Nez, Joe	525 42 3099	Brown, Harry	720 07 1944	Curtis, Hinton B.
527 20 7688	Gishal, Milton M.	526 20 3102	Smith, Charlie	525 52 1966	Chee, Hoskie
527 20 7722	Tsosie, Sam B.	720 07 3131	Begay, Tachen N.	496 05 2045	Mckahan, M. J.
525 24 7739	Watson, Robert	720 07 3153	Nez, John Y.	720 07 2064	Tsosie, Frank
525 30 7784	Betah, Billy	525 34 3169	Redhouse, Jim	720 07 2152	Teller, Charley
525 01 7794	Abel, Ruby	525 32 3221	Romero, Pete	720 07 2172	Johnson, Dee
525 52 7814	Gorman, J. G.	527 16 3287	Navaho, Joe	525 34 2215	John, Kee
527 20 7828	Ben, Nez	465 07 3323	Jones, Newton H.	525 42 2230	Chee, Allen
708 16 7847	Torres, Victor P.	720 07 3345	Yazzie, Charlie	525 46 2293	Adaki, Fred
525 30 7880	Begay, Juan	525 34 3404	Day, Wilson	720 07 2302	John, Louis B.
527 22 7894	Belin, Lester	525 34 3463	Shaw, Thomas	525 34 2375	Akee, Joe
525 48 7920	Willie, J.	720 07 3466	Benally, Dosjah	720 07 2400	Lister, Tracy
525 24 7980	Lee, John	525 34 3598	Thomas, James	720 07 2437	Billy, Sam
526 20 8012	Ashlay, C.	525 34 3594	Billy, Joe	525 34 2521	Brown, C.
527 20 8015	Harper, Lester	525 09 3695	Bickel, Joe	720 07 2538	Yazzie, B.
525 30 8068	Ben, Francisco	526 14 3737	Smith, Richard	527 01 2584	Rowell, Grover
527 22 8076	Tachini, D.	711 14 3845	Kee, Thomas	525 42 2610	Stanley, J.
527 20 8083	Yazzie, Billie	525 10 3956	Yazzie, Bennett B.	526 18 2629	Valencia, Juan
525 34 3012	Thomas, Mike	710 01 3967	Craig, Orville E.	525 42 2636	Juses, John
525 42 3044	Roan, Chester	720 07 3977	Cornfield, Leonard	525 16 2660	Gallegos, Perfecto
527 16 3065	Baker, Jim	526 22 4013	Hopkins, Robert L.	525 30 2682	Notah, Yazzie
525 12 3072	Smith, Bert C.	525 14 4029	Chavez, Eduardo	720 07 2758	Begay, Bitsi C.
555 26 3078	Cowboy, Leonard	527 18 4093	Joe, Charlie	720 07 2809	Willard, Stephen
555 26 3083	Smith, C.	527 18 4166	Aruiso, Little C.	526 26 2832	Yazzie, D.
526 20 3098	John, Archie	526 14 4257	Chee, Allen	708 09 9778	Frye, George O.
720 07 3102	Yettyah, H.	526 14 4260	Williams, Frank	523 22 9860	Hollywood, Arkie
525 42 2109	Spencer, John	527 18 4282	Navajo, Slim	434 18 9926	Lewis, Albert
700 14 3147	Davis, L. D.	527 14 4320	Silversmith, Sam	525 26 1106	Hilmon, Roger
720 07 3169	Begay, Harry	526 12 4378	Pino, M. J.	525 34 1179	Morgan, John
526 20 3179	Baldwin, Tom	527 26 4399	Curley, D.	527 07 1205	John, Sam
722 01 3281	Keesie, K.	525 34 4418	Yazzie, Joe	525 24 1209	Torres, Felix G.
720 07 3316	Yetahdilth, Hoskie	525 01 4434	Hoskie, Donald	527 01 1213	Socie, J.
527 16 3335	Sam, Charlie	526 14 4457	Charley, Francis	527 14 1214	Goodluck, Frank
525 34 3347	Lynch, J.	525 09 4535	Spencer, Sam J.	527 14 1251	Ashley, John

Social Security No.:	Name:	525 42 3178	Deal, Joseph D.	526 26 0379	Garmen, H.
525 30 1320	Tully, Kee	449 18 3899	Simpson, Edgar	527 12 0617	Peterson, Jim H.
527 14 1359	Burnside, Tom	525 34 3923	Jones, Haskie	526 30 0677	King, J.
527 07 1386	Begay, Joe	525 42 4016	Nez, David H.	722 18 0703	Paul, J.
720 07 1425	Jones, Paul	525 42 4054	Nez, Henry	527 12 0712	Gai, Bert
525 30 1475	Chee, Joe	527 14 4236	Lewis, Francis	525 09 0717	Wilburn, J. D.
527 14 1480	Smith, James	525 09 4518	Owen, John	527 12 0720	John, Ralph
720 07 1547	Begay, Eugene	525 34 5142	Washburn, Donald	525 34 0733	Lewis, Jimmie W.
452 28 1570	Nolan, Vance E.	501 18 5873	Wright, John T.	527 12 0738	Six, Guy
525 34 1608	Lewis, Harry	525 30 6303	Benally, Harry	527 12 0786	Navajo, Ben
720 07 1633	Yazzie, George	525 30 7122	Louis, Tom	527 20 0867	Ben, Guy
720 07 1639	Binaly, Kee	525 38 7771	John, Joe	525 34 0899	Johnson, Ned
525 14 1685	Nelson, John	525 34 7815	Smiley, Rodger	527 20 1007	White, P.
527 14 1707	Ashley, George	525 40 7988	Ellsworth, Jay	526 20 1027	Thomas, P.
525 34 1728	Hale, Willie	525 24 8145	Thompson, Samuel	526 20 1030	Navajo, Frank
525 01 1743	Ross, George	525 34 8390	Washburn, Vernon	526 20 1037	Chee, Frank
720 07 1802	Begay, Willie	525 30 8965	Smith, Willie	526 20 1040	White, John
527 20 1831	Ashley, Steve K.	711 14 9058	Yazzie, Lowell	720 07 1062	Jackson, Fred
527 20 1858	Spencer, Jack	527 20 9286	Omis, Benallo T.	423 09 0124	King, Edney J.
720 07 1871	Junico, Walter	525 30 9407	Watchman, Donald	571 03 0242	Thompson, Vernon C.
525 34 1925	Jones, Ralph	711 14 9612	Gaddy, Roy	497 26 0320	Fizer, C. R.
525 34 1938	Franklin, J. B.	525 20 6741	Andrews, Henry E.	527 12 0671	Nelson, Ralph
720 07 1960	Dalkai, Paul	527 20 7763	Kelly, Kenneth	504 07 0862	Raymond, Floyd
720 07 1984	Tsinijini	445 07 7902	Lawson, Ralph E.	542 07 0978	Kissinger, E. I.
525 42 2054	Yazzie, John	525 42 8041	Roanhorse, A.	526 20 1024	Lee, Peter
525 34 2088	Topaha, Jack	446 03 8104	Smith, Avon L.	527 14 1151	Livingston, G.
711 01 2167	Ray, John	525 14 8247	Hunter, Elmer T.	525 09 1363	Evans, Jay D.
525 34 2199	Peterson, Joe	527 20 8314	Manygoats, Bryant	720 07 1698	Yazzie, A. C.
525 42 2217	Redhouse, Benallie	527 20 8443	Tso, Aleen	720 07 1982	Talas, Thayer
720 07 2253	Gaddy, H.	526 07 8815	Gallegos, Frank	526 18 2209	Caudell, Harless E.
525 34 2299	Yazzie, George	527 22 9552	Graymountain, Harold	443 12 2274	Keno, Alvin L.
720 07 2359	Begay, Joe	523 24 9680	Tapaha, Kee	515 03 2483	Burson, Kenneth L.
720 07 2393	Todicheeny, Herbert	525 24 0372	Allen, Charley	525 42 2541	Tsosie, Guy
525 34 2401	Tully, Tom	525 24 0898	Brown, Robert	525 34 2634	Nez, Donald
720 07 2513	Hudson, Dan	526 20 1099	Navajo, Lee	525 42 2861	Johnson, Ben J.
711 01 2524	Matt, Charlie Jr.	720 07 1366	Parker, James	525 34 3522	Shirley, Edward
720 07 2539	Yazzie, J. T.	720 07 1482	Navajo, Pete	525 34 3559	Yazzie, George
720 07 2585	Dick, S.	525 34 1681	Begay, Sam	525 34 4422	Terry, Tom
720 07 2619	Nez, Haskie	525 34 1766	Yazzie, David	525 24 4654	Watchman, Sam
720 07 2630	Earle, Tom	710 10 1883	Turner, Neal	525 46 5215	Cheromiah, M.
525 34 2644	Begay, Wallace	720 07 1985	Naswood, Hashkay	515 05 6404	Ellis, Clarence D.
525 01 2666	Gallegos, Rafael	124 05 2009	Hall, Roy	527 28 0085	Yazzie, Hosteen
720 07 2753	Begay, Gishini	525 42 2076	Tsosie, Nelson	525 14 0178	Gaddy, Matthew
525 34 2767	Yesilth, B.	720 07 2148	Billy, Charley	527 28 0279	Chee, Arnold
526 26 2830	Manybeads, B.	720 07 2159	Kee, James	525 52 0317	Spencer, Frank
720 07 2936	Bitsoie, Fritz	720 07 2235	Lowe, John	527 22 0439	Lester, Lee
527 26 6678	Hubbel, R.	526 07 2471	Pino, Joe	525 34 0469	Augustine, Albert
525 42 6875	Redhouse, L.	720 07 2512	Yazzie, David	527 12 0671	Nelson, Ralph
466 07 7814	Mitchell, Tom V.	547 22 2855	Jones, Frank V.	527 09 0682	Ross, Charley
527 22 7952	Teasyatwho, L.	555 26 3082	Cowboy, Little	720 07 0711	Louis, Frank
444 10 8090	Brant, Alvin R.	525 34 3134	Burn, Charlie V.	527 12 0716	Kee, James
522 28 8212	Lemons, D. E.	525 34 3846	Cornfield, Tulloy	527 12 0719	John, Billy
527 28 8296	Hubbel, B.	525 34 3908	Goldtooth, Paul	527 12 0728	Navajo, Jack
526 01 8441	Commons, Thomas R.	525 42 4025	Bunny, Jim	527 12 0735	Jim, Sam
525 30 8539	Ashley, Donald	710 01 4070	Cook, Charles P.	527 12 0757	Kien, Raymond
527 22 9257	Gee, Claire	525 34 4421	Nez, George	527 12 0838	Begay, Charlies
525 30 9559	Yellowhair, Sam	525 32 4673	Yazzie, J. W.	525 34 0893	Navajo, T.
525 34 0256	Taylor, Alfred	705 05 5393	Alexander, Archer A.	527 12 0926	Yazzie, Stephen
720 07 0721	Scull, Herbert	525 30 6044	Bradley, William C.	527 20 1012	Dixon, Dean
527 20 1079	Dale, David H.	525 30 6361	Natanaboh, David	526 20 1029	Kee, Dominick
527 12 1279	McClure, Tommie	525 30 7351	Brown, Johnny O.	526 20 1034	Yazzie, Jack
720 07 1455	John, Joe	525 40 7797	Yazzie, Guy	527 20 1038	Johnson, Grover C.
527 14 1525	Tracy, Tracy	527 20 7891	Gaddy, Gabel	527 20 1054	Peterson, Jim
525 34 1730	Kelleywood, Dale	708 16 8039	Begay, James H.	711 01 1063	Murphy, Billy
720 07 1773	Ben, Joe	525 34 8323	Yazzie, Charley	525 26 0130	Thompson, Adam
527 14 1853	Emery, Eugene	700 03 8817	Kirkpatrick, Wade H.	530 12 0260	Tate, Jasper W.
720 07 1970	Sosie, Bahi	464 10 8979	Johnson, George H.	521 26 0333	Spencer, G. M.
720 07 1988	Billy, Tom	525 30 9150	Etsitty, James K.	527 12 0497	Morgan, John
720 07 2064	Tsosie, Frank	525 30 9323	Jimmie, Joe	527 20 0813	Lauzon, Loren H.
525 34 2100	Yazzie, Sam	527 20 9474	Topbahe, S.	525 14 0879	Bales, Myren H.
720 07 2152	Teller, Charley	525 30 9661	Romero, Lorenzo	525 26 1105	Curtis, Carl S.
720 07 2172	Johnson, Dee	525 52 0015	Williams, Joe	525 20 1163	Inman, John
720 07 2237	Frank, Charley	525 26 0150	Miller, Emerson	526 07 1364	McCleve, William S.
720 07 2504	William, Guy	441 09 0273	Herrod, Henry	525 01 1697	Rains, Ralph
525 42 2685	Owen, Robert	526 20 0298	Starr, Henry	527 14 1712	Berry, H. E.
525 34 3021	Harvey, James	525 34 0319	Boatman, Dennis E.	525 34 1956	Herman, Joseph
527 16 3102	Hubbard, Peter	525 52 0363	Haley, G.	359 01 2013	Keeton, William E.

Social Security No.:	Name:	Social Security No.:	Name:	Social Security No.:	Name:
525 52 2152	Begay, F.	527 22 8235	Lee, Tom	527 24 9602	Cardy, J.
527 20 2209	Peaches, T.	526 20 1022	Thompson, Chester	525 48 9623	Smith, John
527 18 2507	Wright, David	527 22 8276	Tsosie, Nakai	527 22 9654	Yazzie, Bezadi
526 18 2596	Odell, D. A.	527 28 8279	Franklin, J.	527 22 9681	Benally, K.
525 42 2707	Cheromiah, J.	525 42 8285	Nez, L. H.	525 30 9699	Yazzie, W.
525 34 3439	Smith, Edward	527 26 8315	Nez, Hosteen	527 24 9705	Phillip, A.
527 14 3536	Furr, Delmon R.	527 20 8324	Kelly, David	527 22 9711	Betah, Betoney
254 20 4021	Cox, Talmage	527 24 8339	Tsinnajinni, Shorty	525 30 9712	Goldtooth, John
527 18 4174	Dallas, C.	525 18 8362	Flores, Manuel G.	525 34 9723	Lane, Albert
527 03 4440	Terry, Dolph B.	527 22 8372	Tohannie, Frank	710 18 9775	Benjamin, Leon
525 34 4928	Smith, Herman	527 20 8377	White, John	525 14 9809	Mariano, Jim
527 03 6337	Curley, N. C.	527 22 8416	Gamble, C.	527 24 9814	Jim, Slim
459 09 6467	Meders, Harry L.	527 22 8426	Tsosie, Edward	527 20 9825	Nez, D. D.
525 40 8086	Smith, John	527 20 8446	Edgar, Jimmy	523 22 9835	Boy, Laughing
525 20 8092	Wilson, John	527 22 8451	Bitsoi, E.	525 48 9858	Jones, F.
527 24 8095	Chee, Nakai	527 20 8455	Begay, S.	525 14 9863	Cleveland, Grover
527 24 8102	Navajo, Calvin	525 34 8468	Thomas, John L.	527 20 9880	Judy, J.
526 20 8121	Yesilth, David	527 24 8486	Frank, Begay	527 24 9893	Keyonnie, Rob
526 20 8122	Clay, Emil	527 22 8491	Singer, L.	527 20 9899	Nez, Jake
527 22 8197	Wilson, George	527 22 8530	Bain, Lemmie	527 22 9197	Haska, Steven
525 12 8209	Houston, Dean	527 20 8536	Dickson, R.	527 24 9209	Keams, J.
527 24 8214	Horsehearer, Nez	527 20 8606	Frank, Kee	525 30 9233	House, J.
527 24 8216	Keyona, Raymond	527 20 8615	Shorthair, Frank	525 30 9239	Begay, Charley
525 30 8230	Kee, Ah	527 28 8643	Tso, Kee	527 20 9255	Stewart, Henry
527 24 8265	Lee, D.	527 22 8650	Martin, Frank	525 30 9288	Shije, John
527 22 8277	Williams, Elis	525 42 8670	Whitegoat, George	525 30 9301	Silago, William
527 28 8282	Thompson, John	527 22 8684	Sosoie, Kee	527 20 9318	Russell, John
526 20 8309	Yazzie, N.	525 34 8717	Thomas, Chee	525 48 9327	Seno, F. L.
525 34 8320	Joe, Antonio	527 22 8730	Reed, John	527 12 9337	Gilbert, K.
527 24 8338	Begay, Hosteen Eith	527 24 8780	Stevens, James	527 20 9365	Cody, Jesse
526 20 8353	Wilson, Sam	527 22 8802	Todacheenie, G.	527 12 9392	Yazzie, Frank
525 18 8370	Antonio, Romero	527 22 8839	Begay, Tso J.	525 48 9424	Yazzie, T. T.
527 22 8376	King, John	525 48 8860	Baldwin, Joe	527 24 9439	Yazzie, Kee
527 24 8399	Shay, K.	525 52 8917	Begay, T. Jr.	527 22 9459	Joe, C.
526 20 8418	Keyannie, Oliver	527 22 8933	Begay, J. L.	527 22 9465	Bitsoi, Belin C.
527 20 8427	Long, Lucin	527 24 8943	Tso, Guy	527 22 9472	Yazzie, E.
722 16 8449	Bigman, T.	527 22 8974	Biah, Tom	527 22 9483	Horse, Jimmy Red
527 28 8454	Tapaha, C.	527 22 8995	Begay, Tsijinni T.	527 22 9486	Jim, George
525 22 8468	Whiting, Dave	711 14 9018	James, Ray	711 14 9496	Herrera, Angel
525 30 8475	Skeet, Herbert	527 22 9047	Begay, P.	525 34 9502	Yazzie, Charlie
527 22 8487	Nez, J. B.	527 26 5071	Scott, Bennett	527 22 9510	Dokie, Grant
527 22 8527	Cillin, Deneh	527 22 9099	Yazzie, David B.	527 20 9515	Begay, Peter
527 22 8531	Bain, Sam Jr.	527 24 9167	Biyasti, A. T.	527 24 9520	Yazzie, Abraham
525 30 8546	Begay, R.	527 24 9189	Begay, George	527 20 9535	Lewis, John
527 22 8615	Brown, Slim	527 22 9196	Bitsilli, B.	525 34 9543	Begay, Hoskie
527 24 8621	Greasewood, Tom	527 22 9206	Segar, Guy	527 20 9552	Cody, Ben
527 20 8644	Cortez, Manuel	527 22 9215	Begay, Hosteen	525 34 9554	Bitah, S.
527 22 8658	Belin, Warren	527 22 9236	Cody, Rolland R.	525 14 9561	Thompson, Dan
527 22 8674	Yazzie, Jim	527 22 9254	Fuson, B.	525 14 9562	Thompson, Sam
527 24 8714	Help, Leslie	527 03 9280	Besenta, A. Gurule	527 20 9565	John, Kee
711 12 8728	Baldwin, Lloyd H.	527 20 9294	Curtiss, Billy	711 14 9573	Boy, Zonie
527 24 8779	Bemile, Choh	525 30 9317	Albert, Redhouse	527 22 9593	Long, Leroy
525 18 8801	Vallejos, Victor	525 30 9323	Jimmie, Joe	527 24 9615	McCabe, B.
527 22 8838	Thompson, Jimmy	527 22 9331	Yazzie, T. R.	527 24 9624	Keams, Jack
525 42 8854	Yazzie, J.	527 20 9357	Jensen, F.	527 22 9669	Cowboy, Frank
527 22 8884	John, Joe	527 12 9380	Wilson, J.	525 30 9698	Riley, Phillip E.
527 22 8922	Preston, Arthur	527 24 9414	Begay, Tees Y.	527 24 9702	Billy, Hoskee
527 22 8939	Dan, H.	527 12 9436	James, Leslie	527 22 9708	Calamity, Trixie
527 22 8968	Lapahe, D.	527 24 9440	Roberson, Levi	527 22 9712	Begay, Bitsilakai
460 32 8975	Auda, Fidel	527 22 9461	Bitsoie, Fritz	527 22 9713	Johns, John
527 22 9017	Yea, Doe	527 22 9470	Jack, Jim	527 24 9729	Wesley, John
711 14 9035	Ortiz, Tom	527 22 9482	Kayonnie	527 22 9798	Judge, Slim
527 22 9069	Yellowhair, Bahe	527 22 9484	John, Billy	525 14 9813	Miller, Frank
525 20 9082	Wilson, John	525 30 9491	Pin, Paul	525 23 9815	Shirley, Tom
527 28 9102	Odichenie	525 34 9500	Yazzie, James	527 24 9835	Jimmy, Kee
527 22 9181	Duran, Pete M.	527 20 9509	Bahe, John	523 22 9836	Begay Olthai, S.
527 22 8088	Brother, Woody B.	527 22 9512	Dickson, H.	525 14 9862	Holmes, Charley
527 24 8094	Yazzie, Charley	527 22 9520	Johnson, J.	527 20 9878	Phillip, Gene
527 22 8098	Attakai, Arthur	525 34 9529	Elk, John	527 20 9890	Dickson, T.
527 28 8104	Benellia, Seehe	527 20 9541	Sage, Charlie	527 20 9897	Nelson, Luke
527 24 8122	Tsipai, Bahe	445 07 9544	White, John A.	527 24 9909	Begay, Walter
526 20 8153	Joe, Harry K.	525 34 9552	John, A.	525 24 9918	Begay, Cecil
525 42 8202	Hudson, James	527 20 9561	Etsitty, Charley	527 24 9936	Nez, Hosteen L.
526 32 8209	Yazzie, Woodie	525 12 9561	Silver, John	525 34 9937	Curley, Big
527 24 8215	Salt, Tall	527 20 9563	James, Raymond	527 20 9944	Kee, Nelson
527 24 8217	Russell, Hosteen	525 42 9565	Padilla, Feliz	527 20 9958	Blacksheep, Richard
		711 14 9575	Dale, Harry	523 22 9964	John, Raymond

NAABEEHO HOOZDODI KEEDA-HAT'INIGII BAA HANE'

By Lorenzo Iashie

¹¹Hoozdodi náhookos bich'í go neez-náá daats'í tsin sitá 'ákwe'é Bilagáana léi' John Jacob gholghé bidá'ák'eh, 'ákwe'é Naabeehó tág ndaalnish. Chqash-t'eezhiitsoh (carrots deiłníngíí) 'éí t'éí 'aghá k'éédílgé, 'áadóó ch'il tigaaí (cabbage deiłníngíí) 'ałdó' tág k'éédílgé. Níłch'its'ósí ndízíid dódó Naabeehó chqash-t'eezhiitsoh 'índa ch'il tigaaí hadayiiníi go yaa ndiikah 'éí t'áá yindaal-nishgo 'Atsá Biyáázh ndízíidji' 'ahal-zhish, ndi díí haidáq' naanish t'áadoo hodina'í hats'ág' ásdiłdgo biniinaa t'áá doo ndajilnishí t'áálá'í daats'í ndeedzid. T'áá 'ániid 'índa naanish há náhásdlíí'. 'Éí shíí 'índa t'áá ndajilnishgo Ya'iish-jáashchilí ndízíidji' 'ahodoolzhish, 'áá-dóó 'índa tág dabikéyahgo 'anáhákááh doodaii' náánálah t'éiyá Tó Dootl'izh-góó (Bluewater, N. M.) 'anáhákááh, 'áadi chqash-t'eezhiitsoh hanáádayii'-níi go yishííh.

Díí diné kodi ndajilnishíí t'áálá-hági dah jizhjaa'go kékéhojít'í. Kin 'áadaats'íísi t'áálá'í bii' nahaz'ággo bii' dahaghan, tádiin dódó ba'aan 'ashdla' daats'í há sinil, 'áadóó níbaal dó' neez-náá daats'í há sinil. Díí kin bii' dahaghaníí k'asdáq' t'áá 'át'é tsésq' bágħ 'ádaadin. Sáanii dajílíníí t'áá 'íighi-síí bii' dahaghaníí doo baa 'ádahojil-yáq da lá. T'áá shíí 'éí biniinaa 'áłchíní

díkwíí shíí t'áá 'áłaji' binii' daalóód.

T'áá 'ájít'ego naakidi neeznádiin dódó ba'aan 'ashdla' in jilt'í, ndi k'ad bi'ohgo sha'shin háálá tág 'anáhaaskai 'Atsá Biyáázh bini. Hastóí 'índa 'ashii-ké 'áadóó 'at'éeké danilíníí t'éiyá ndaalnish. Sáanii ba'áłchíní 'áadaats'íí-sí yígíí 'éí doo ndaalnish da. T'áá 'ániid ndazhdeeshnishgo ná'iilghéego naaki sindáo bíighahgo hats'ág' yaa dadees-kid jiní. Tág yiniinaa doo bił yá'ádaat'éeh da, háálá tág bágħ hadaaz'á naalghéhé bá hooghanjí. Sáanii ba'áłchíní dahológo dízdiin daats'í 'atah dabighan, 'áadóó 'áłchíní 'ałdó' daats'í dízdiin. T'áá 'ałtso díí 'áłchíní da'ółta'ígi le' 'át'é. Díí ndajilnishídoo tseebíi daats'í tsin sitá 'ákwe'é 'Indin da'ółta'ígi 'ákwé' 'azee'ál'í. Koji' ha'áłchíní da'ółta'go 'índa 'azee' da há bágħ 'ándaal-ijjihgi 'át'é.

T'áadoo le'é yee 'ák'idaalta'go yaa naakaiíí 'éí 'ashiiké danilíníí jooł yikalíí yee ninádaa'neeh. Ndi béeso baa 'adika'íí t'éiyá 'aghá yaa naakai. T'áá shíí 'éí biniinaa naalghéhé bá hooghanjí tág bágħ hadadineesh-jil jiní. Béeso ndayíiłbíjjihgíí t'óó yíl nda'alnaad lá. 'Aadóó 'at'éeké dó' dí-kwíí shíí kwe'é 'atah ndaalnish, dabimá 'índa dabizhéé t'áá géed. 'Éí t'áá bíní-ziníí 'ádaat'íj. Díí t'óó bágħ yínígo baa ntsáhákees. Ndi t'áá damíjgo ná-oodleełgo God Bizaad bee bił náhánih, háálá t'áá 'éí t'éiyá bágħagħi 'át'éii bideélni.

LOK'AAH NTEEL

By William Morgan

¹²Lók'ah Nteelgi Bilagáanak'ehjí Ganado hoolghé. 'Ałk'idáq' hastóí yéé tág Tótsohnii Hastiin gholghéé ní't'éé', naakaiik'ehjí t'éiyá Ganado Mucho gholghéé ní't'éé'go 'éí bik'ehgo Ganado hooshe' jiní. Tótsohnii Hastiin joolghéhéé k'ad tsots'idiin dódó bi'qä náhást'íí náháidáq' Hwéeldi hoolghéé-déé' naaltsoos bik'ehgo nináda'iis'ná-néé' 'atah bee tág 'ajisłíí' jiní. Hwéeldi-déé' nináda'iis'ná-néé' dódó bik'ijj' diné binant'aí jíljjgo naadíjíjí' nínááná-hai jiní. 'Éí shíí t'áá diné binant'aí jíljjgo 'ájídin.

Tsots'idiin dódó bi'qä hastqá náháiidáq' Tsétaak'ánígi Dá'deestl'iníí bíghahgi bilagáana tág Charles Crary gholghéé ní't'éé' ts'ídá 'áltse naalghéhé

bá hooghan 'áhoolaa jiní. 'Áadóó bi-k'ijj' t'áadoo hodíína'í bilagáana tág William Leonard gholghéé ní't'éé' dá-deestl'iníí biyejjígo naalghéhé bá hooghan tág 'ánaáyiidlaa jiní. Tsots'idiin dódó bi'qä díjí' náháiidáq' 'índa Nák'ee 'Aznili gholghéhé dódó Naakaii Sání yéé yíl ndilt'ego naalghéhé bá hooghan 'ánaáhoolyaa yéé nayiisnii' jiní. 'Éí shíí 'áadóó 'ákwii naalghéhé bá hooghang hodeeshzhiizh 'áadóó 'ákwii t'áá 'áłahjí' bilagáana t'óó 'ahayóó nídaakah hazljjí' jiní.

Dízdiin dódó bi'qä hastqá náháiidáq' 'índa 'éé' neishoodii Presbyterian danilíníí 'ółta' dódó 'azee' 'ál'íjgo 'áda-hoolaa. 'Azee'ál'í 'áhoolyaa yéé Sage Memorial gholghéego bízhi' 'ályaa dódó k'ad t'áá 'íighisíí bidziilgo 'azee' 'ál'í hazljjí' dódó 'ółta'ágíí 'ałdó' k'ad naakits'áadahjí' ni'iiltááh hazljjí'. 'Azee' 'íl'íni Clarence G. Salsbury gholghé 'éí k'ad Lók'ah Nteelgi 'azee'ál'íníí dódó 'ółta'ígíí t'áá 'áłah bee bíhólníí.

Hawaii hoolghéego haz'ánígíí bikáa'gi din ékéédaħħat'íngíí nihikéyah U.S.A. gholghéhéíí 'atah bíidoodzoh daaní.

CHACH'OSH DOO 'AA 'ADINIIH GHOLGHEHIGII

¹³Arizona hoolghéego náhásdzooígíí bighi' Arizona State Department of Health gholghéhéíí díí kékéha nihikéyah si'ánígíí bikáa'gi diné kékéha 'adinhiih bighi' diné dódó 'asdzání ts'ídá 'agháadi 'áneelq'go chach'osh dódó 'aa 'adinhiih bee bágħ dah dahoo'a' lá daaní jiní. Níghohdáq' t'éiyá t'ah doo diné kónée-láq' 'ákót'ego bágħ dah dahoo'qah da nt'éé' daaní jiní.

'Anaa' bik'i 'adeesdee' dódó bik'iji' siláago tónneel ghónaanídi t'ah ndaakai yéé díí 'aa 'adinhiih dódó chach'osh tág'í yénáskai lá daaní jiní. 'Éí shíí tág'í 'azee' bágħ 'ádaal'íjgo yá'át'ééh náhásdlíí'. Tág'í t'éiyá t'áadoo 'azee' bágħ 'ádaal-néhé t'áá bágħ dah ndahaz'ágħo niná-dahaaskai, 'áko beda'asdzáán yida-deesna dódó tág'ígħo 'ahidazh'eesna' lá daaní jiní.

1946 náháháqdaq' Arizona bighi' t'ááláhádi miil dódó ba'qä 'ashdla' neeznádiin dódó ba'qä hastqádiin jilt'éego chach'osh hodadeesna'go biniighé 'azee' hqaq 'ádaalyaa jiní. 'Aa 'adinhiih gholghéii hodadeesna'íí t'éiyá 'ałdó' t'ááláhádi miil dódó ba'qä hastqádi neeznádiin dódó ba'qä tsosts'ids'áadah jilt'éego 'azee' hqaq 'ádaalyaa daaní jiní. Jó 'áadóó haashjíí néelq' kót'éeego hqaq dah ninádahast'ágħo 'át'é. 'Éí doo béeħózin da. Tág'í 'aa 'adinhiih doodaii' chach'osh da bee nihqħah dah ndahaz'ágħo 'át'é. Jó 'éí t'áá k'ad 'azee' 'íl'íni biniighé baa dahokááh. 'Azee' tág'í penicillin gholghé 'éí hqaq 'ádaalne'go t'áadoo hodina'í bee yá'át'ééh yileħ. 'Azee' nihqħaq 'ádaal'íjgo 'azee' 'íl'íni t'áá bí k'ad yá'át'ééh nísoħdlíí' nihididoonii.

Doo biniighé 'azee' nihqħaq 'ályaa dago t'éiyá díí chach'osh dódó 'aa 'adinhiih gholghéhéíí t'áá nihidit bii' hólqo dooleet. 'Áadóó náás hodeeshzhiizhgo háadi shíí bik'ee kanaaháa dooleet. Ni-há'áłchíní dó' tág'í biki' doolħahgo 'át'é. 'Éí t'áá 'íighisíí baa hasti'. 'Éí bágħ chach'osh dódó 'aa 'adinhiih gholghéii t'áá 'íighisíí báħħadzid nihididoonii.

Jó 'áko 'éí bágħ Lichíí' 'Ałná 'Asdzoh béeso bá 'adajinílgi' baa hoolzhiizhgo t'áadoo bich'íj' ni' danohlíní t'áá bida-noħħánigo bee bikká 'adoojah t'áá 'ánol-tso.

Wááshindoondi 'alqajj' naat'ánii nílínígi' bimá naninígo' bik'ái' sits'il jiní.

Na'nízħooħħidi ha'a'ah dódó 'e'e-aah bich'ijjgo kintah góne' chidí 'abtiinígi 'Ayahkinii bighi' iis sizżiġgo 'álnééħ jiní. Díí ghéjj be'elyaaġíí deigo tā-diindi 'adées'eez yee nítnéezgo 'álnééħ jiní.

Social Security No.: Name:

527 24 9982	Pete, Charley
527 20 9934	Clark, Robert
527 20 9937	Tsosie, Frank
527 20 9939	Bit, John
527 22 9553	Willie, K.
525 24 9962	Teller, John
527 24 9968	Begay, Johnny

DOO YAŁTI'II BEESO HAGHA-DEES'NIL

¹⁴California hoolghéedi 'atiingóó ła' chidí hats'áq' niiltla jiní. George Chappell gholghéé léi' 'éí chidí bits'áq' niiltla jiní. 'Áadóó hodíina'go chidí ła' náánáálghołgo 'éí hachidí há yídeezghil jiní. 'Áadóó chidí diists'áq'go diné chidí há yídeezghil yéé 'ahéhee' bizhdidooniił biniighé bich'j' jiníyá jiní. Nít'éé' diné tált'éego chidí yee' dah náháaztqá lá. Díí diné t'áá 'altso doo yádaalti' da lá jiní. Hach'j' bidáájée'go ła' hatsiits'iin bee'eldqoh yiidiitsi jinii-zíj' jiní. 'Éí shíj bíla' yee hatsiits'iin yideelni'go. ła' t'éiyá haz'aazis bikáa'gi néineezkaad jiní. ła' t'éiyá deigo yadidiilchid jiní. 'Áko béeso shighadei'nílgo 'ádaat'íj' lá nisingo béeso biziis béeso tsosts'idiin dóó ba'an tsosts'id bighi'go t'óó baa ní'q jiníigo baa hojilne' jiní.

T'IISTS'OOZ NDEESHGIZHJI DINE KEYAH BINIIGHE BEESO DAYOKEED

¹⁵Bilagáana bikéyah dahólónii Agricultural Adjustment Administration gholghéii bíká 'anájahgo bikéyah yíkáá' hasht'e dahale'. Jó 'éí t'áálá'í siznígíí béeso neeznáadi miilji' nihool'áago dayókeed Díí béesoígíí bik'é bá nda'anishgo bikéyah bikáá' tó da dóó 'ańt'i' da bá hasht'e daalne'. Naabehó bikéyah bikáa'gi tseebííts'áadah 'ańq' nádasdzooígíí 'ańdó' 'ákót'éego kéyah binda'doonish biniighé béeso neeznáadi miil bee bá haz'áq'go 'át'é. Jó 'éí nádasdzooígíí t'áálá'í náhásdzogo neeznáadi miil béeso bee bá haz'á. Naabehó T'iists'óóz Ndeeshgizhjí kéé-dahat'ínigíí kéyah bikáá' hasht'e dahalne'ígíí dayíikeed dóó t'áálá'í náháhágíí bighi' béeso neeznáadi miil bíi-ghahgo bik'é nda'doonishígíí dó' dayíikeed. 'Éí shíj na'aldloosh gholghéii t'áá 'altso bá tó yá hasht'e dahodooli'íl dóó tó dóó níyol da ni' 'atídeit'íjgóo nda-doonish. 'Áko 'éí bee kéyah yá'át'éeh nádadoodleet dóó líj', dibé dóó béeégashii da bee ła' nádadoodleet.

RED CROSS DAATS'I BIKA 'OOJEE'

¹⁶Ániid Łichíí' 'Ałná 'Asdzoh gholghéhígíí béeso bá 'adaha'nílgo baa na'asdee'.

Nihisiláago ła' t'ah ndi tónteel ghónaanídi ndaakaigo 'át'é. Jó 'éí nízaadi ndaakai 'áadóó ła' 'áadi doo 'ída-nildin da. 'Áko kéyahgóó nikééjódza' laanaa danízin. Łichíí' 'Ałná 'Asdzoh yá ndaalmishii díí siláago kót'éego bide'ádahoot'éhígíí doo bee bił 'ádahayáq da dooleet biniighé t'áadoo le'é baa dahoneeninii yá yik'é nda'iiléego yaa naakai. Siláago danilínii ła' kodi ba'áłchíní doodai' bimá da 'ádaat'éii bich'j' 'ándahazt'i'. 'Éí 'ańdó' Łichíí' 'Ał-

DINE BEE BICH'J' 'ANDAHAZT'I'II

¹⁷Naabehó dine'é k'ad 'ashdladiin dóó ba'an 'ashdladi miil yíghahgóó 'q'q noot'íj'. 'Áko ndi díí Naabehó bá náhásdzooígíí bikáa'gi t'áadoo le'é bee da'iináanii hólónígíí t'áá tsosts'ids'áadahdi miil yilt'éhéo bíneel'q'go hóló. Wáashindoondéé' béeso ła' ts'áadahdi miil ntsaaígíí bíighahgo bee nihíká 'o'-oolghodgo t'áá 'éí bee kéyah bikáá' k'éeda'dilghéhígíí nihá hasht'e dahool-yaan ndi Naabehó t'áá tádiin dóó ba-an díjdi miil yilt'éego yá'át'éehgo yee 'ák'indaaldzil dooleet. Tsosts'idiindi miil ntsaaígíí bíighahgo béeso bee nihíká 'anáá'oolghod dóó Tóta'jí tooh nílinígií bee hasht'eelyaago diné yee nínáda'niłt'íj'go yee dahináa dooleet'ígíí diné t'áá tsosts'ids'áadahdi miil yilt'éhéo bínáánáaghah dooleet. Wáashindoondó' béeso 'ashdladiindi miil ntsaaígíí bíighahgo hats'á nááninídee'go 'índa Naabehó diné 'óltá' t'áá bilááh neel'q'go bá shóidoot'eeet. Wáashindoondó' Naabehó dine'é t'áadoo yíká 'iilghee-dí hool'áágóó Naabehó t'áá bí 'ák'indaaldzil dooleet'ígíí doo bihóneedzqáda. Naabehó doo t'áá bí 'ák'indaaldzil dago Wáashindoondó' béeso t'óó haa shíj neel'q'q' hats'áhiniidéehgo hool'áá dooleet. 'Áko k'ad t'áá hahí t'áadoo le'é Naabehó t'áá bí yee 'ák'indaaldzil dooleet'ígíí bá ła' dajiilaago t'éiyá béeso doo lq'í hats'ádínóodah da.

Ła' nádeezid yéedáq' díí naaltsoos bikáa'gi Wáashindoondó' t'áadoo le'é 'Indins danilínigíí yaa saad dahólónii yá yaa nádaat'íj' dooleet'ígíí ła' biniighé bits'ánil dadii'níigo bee 'ahił dahwiilne' ni'. Jó 'éí "The Indian Claims Commission" deiłní. Jó 'éí díí Indian Claims Commission deiłnígíí díí 'íhoo'ah bee nihidi'néét'aa' yéé nihá yaa nádaast'íj'go binahjí' béeso ła' nihá ninádoolghéet. Díí béesoígíí bee t'áadoo le'é Naabehó t'áá bí yee 'ák'indaaldzil dooleet'ígíí bee ła' doolníł. Bilagáana 'atah beehaz'áanii 'ádeit'ínigíí ła' 'ádaaníigo díí 'Indin Claims Commission gholghéego 'Indins yá t'áadoo le'é yaa nádaat'ínigíí t'ah doo yéigo binaanish nádadíniit'ééhdq'q' t'óó ch'íhidoolghq'q' ch'ééh daaní jiní, 'áko ndi 'éí dooda sha'shin.

ná' Asdzoh bíká 'ándaajah. Díí doo t'áá siláago t'éiyá yíká 'ándaajah da. 'Anaa' yéedáq' kéyah bikáá' da'ahijoogq'go diné 'áadi kéédaht'ínigíí baa dahoobá'í daazl'íj'go yaa nádaat'ínigíí t'ah doo yéigo binaanish nádadíniit'ééhdq'q' t'óó ch'íhidoolghq'q' ch'ééh daaní jiní, 'áko ndi 'éí dooda sha'shin.

K'ad bá da'óltá'í t'áá bídin dahóghéé'.

SILAAGO 'ATAH DANOHŁII NT'E'IGII

¹⁸Tségháhoodzánígi Naabehó diné naaki ła' Leigh Hubbard dóó ła' t'éiyá Stanley Thomas Jr. gholghéego Veterans Administration gholghéhígíí yá naalnishgo siké. Jó 'éí Naabehó 'ashii-ké siláagóó ndaakai yéé yíká 'anáhi'nil-chéehgo yiniighé siké. Díí diné ndilt'eeego Tségháhoodzánígi sikéhígíí 'áníigo Naabehó siláagóó ndaaskai yéé lq'í bił 'ahił dahwiilne' ní jiní. 'Áko t'áá 'altso "terminal leave" deiłnígíí bíká naaltsoos 'ádeilyaa daaní ní díí diné naaki sikéhígíí. 'Áko ndi Naabehó siláagóó ndaaskai yéé lq'í díí "terminal leave" gholghéhígíí t'ah doo yíká naaltsoos 'ádeileeh da sha'shin ní jiní. Nízaadi kéé-dahat'ínigíí lq'í 'ákódaat'ée sha'shin ní jiní. Siláagodi ndaahkai yéedáq' nihá-nida'diit'aaah biniighé díkwíj jí shíj níhaa dahideest'á. Díí hił nihá dahideest'ánéé ła' 'altso yik'idaoskai. Dóó ła' t'éiyá díí hił baa dahideest'ánéé ła' t'éiyá 'altso chodayoos'íj' da. Baa dahideest'ánéé t'áadoo 'altso chodayoos'íj' da yígíí daadziihígíí bík'é bich'j' nda'iilghé. Jó 'éí bínda'ídółkid. Nihitahgóó Post Office deiłnígíí naaltsoos yah 'adahageehgóó díí bínda'ídółkid. Díí naaltsoos yah 'adahageehgóó t'áá 'altso 'terminal leave' biniighé naaltsoos hadadilne'ígíí dahóló. Díí hadadohle'go 'anída'hoh'níł. Doodaii' Veterans Administration yá ndaalmishígií biniighé baa hohkááh. Díí "terminal leave" deiłnígíí bík'é ni'iilghéhígíí 'aak'ego Bini'ant'ágtsoh gholghéego nádizídígííjí' bíighah 'aleeh. 'Áadóó níghohjí' t'éiyá doo bík'é nihich'j' ni'doolghéet da. 'Éí baq tsxíj'go bee 'ahił daholne'.

T'AADOO BIK'EHEGOO DA'JOODŁA'

¹⁹California hoolghéedi Bilagáana ła' be'eszdzáán yíł tódiłhił bá hooghan góne' yah 'íí'áázh jiní. Díí tódiłhił bá hooghanígíí t'éiyá Orland Giurlini gholghéé léi' bee bíhólñíh ní'q' jiní. Hasiin bíhólñíhéé tódiłhił bá hooghan naa náhást'íidi miil bikáa'go yá 'áyilaa jiní. 'Át'ah 'índa ła'jí' naa nádoo'nił yidíniid jiní. 'Áadóó hastiinéé be'eszdzáán yíł tódiłhił t'áadoo bághílínigóó diné yiteiniihgo yaa nádaast'íj'go yaa nádaat'ínigíí t'ah doo yéigo binaanish nádadíniit'ééhdq'q' t'óó ch'íhidoolghq'q' ch'ééh daaní jiní, 'áko ndi 'éí dooda sha'shin.

VA YÁ NAALNISHÍGÍÍ DASHÁ' HAHGO ŁA' NIHITAH DOOGÁÁL?

Veterans Administration yá naalnish-ígíí Tségháhoodzánígi naaki siké, 'éí t'a' nihít béédhózín. 'Éí t'a' álah Naa- beehó 'át'é. Ła' Stanley Thomas Jr. gholghé. Ła' 'éí Leigh Hubbard ghol- ghé. Ła' diné yitahgóó tágíháahgo, sidá. Nihitahgóó tágíháhígíí doo t'aá- tágíhági bee hodina' da. 'Éí bąq' t'a' bit nda' ahiyołzíh sha'shin. T'ágachil (april) ndízídígíí bighí' díi kwii naaltsoos biká'- ágíí bik'ehgo nihitahgóó tágidoo'ash. Díi nihít béédhózingo doo t'a' bit nda'- t'a' t'éiyá t'aá álahji' Tségháhoodzánígi ahiyołzíh da dooleet.

April 14	Pinon	District Office	11:00—4:00
April 15	Denehotso	Trading post	11:00—4:00
April 16	Kayenta	District Office	8:00—5:00
April 17	Inscription House	Trading post	9:00—12:00
	Tonalea	Trading post	3:00—5:00
April 18	Kaibeto	Day School	9:30—1:00
	Cow Springs	Trading post	2:30—4:00
April 21	Tohatchi	Trading post	9:00—12:00
	Toadlena	School	3:00—5:00
April 22	Shiprock	District Office	9:00—5:00
April 23	Shiprock	District Office	9:00—5:00
April 24	Drolets	Trading post	9:00—12:00
	Mexican Springs	Trading post	2:00—5:00
April 28	Ganado	Old Church Bldg	10:00—5:00
April 29	Greasewood Springs	Trading post	9:00—12:00
April 29	Klagetoh	District Office	1:00—5:00
April 30	Wide Ruins	Trading post	9:00—12:00
	Chambers	Trading post	1:00—5:00
May 1	Sanders	Trading post	9:00—12:00
	Houck	Mission	1:00—5:00
May 2	Lupton	Uncertain	9:00—12:00
	Hunters Point	Trading post	1:00—4:00

MINNESOTA-GI 'INDINS TODIŁHIŁ BICH'Í' 'AA' ALYAA

²¹ Minnesota hoolghéego náhásdzooígíí bighí' Governor nilínígíí 'Indins tódiłhił bich'í' 'qą' ádoolnííl ha'níigo beehaz'áanii 'ályaaago yee lá' 'aslı́jí' jiní. 'Indins bá ndahasdzoóígíí tl'oo'di t'éiyá bá haz'q jiní. Beehaz'áanii tódiłhił yich'ágh ni'diil'áhígíí hólqogo t'áadoo le'é 'a'l'qąq dine'é bitsí' daalgaii bee bá haz'ánígíí t'aá 'altso 'Indins danilínéé yaqh yi'í nahalin, 'éí bąq' tódiłhił 'Indins bich'í' 'qą' 'ályaaígíí shił yá'át'éeh. Dóó háálá 'Indins t'aá nihí 'ádaniit'éhégi 'ádaat'é 'éí bąq' t'áadoo 'a'ohgo baa ntsáhákeesígo yá'át'éeh ní jiní Governor nilínígíí.

'Indin Office hoolghéhedi dó' díi Minnesota bighí' 'Indins tódiłhił bich'í' 'qą' 'ályaaígíí bee lá' 'azlı́jí' jiní.

'Indins danilíinii t'aá bí 'ádá hoot'áát bá 'ályaaígíí t'aá 'íighisíi binaanish 'á- dayilaa.

'Indins danilíinii bikéyah bikáá'góó t'áadoo le'é ɬeeghi' dahólónii ndaal- kaahgo baa na'aldeeh.

THE NAVAHO ALPHABET

The Navaho letters always have the same sounds as they have in the words which are given here as examples. If you learn the sound of the letter in the example, then you will know how it sounds in any other word. It is not hard to read Navaho; it is written just as it sounds.

(a)	gah, rabbit.	(ao)	daolghé, they're called.	(k)	kin, house.
(aa)	saad, word.	(ao)	'ao', yes.	(k')	k'ad, now.
(q)	sá, old age.	(oi)	deesdoi, it is hot.	(l)	la'í, many.
(qq)	naadáq', corn.	(b)	báh, bread.	(ł)	łá, much; many.
(e)	dibé, sheep.	(ch)	chidí, automobile.	(m)	ma'jj, coyote.
(ee)	'azee', medicine.	(ch')	ch'il, plant.	(n)	ni, you.
(e)	doohes, it will itch.	(d)	diné, man.	(s)	sis, belt.
(ee)	'áadéé', from there.	(dl)	dlóó', prairie dog.	(sh)	shishish, it stung me.
(i)	shí, I.	(dz)	dził, mountain.	(t)	tin, ice.
(ii)	díí, this.	(g)	gah, rabbit.	(t')	t'iis, cottonwood.
(j)	shí, summer.	(gh)	bighaa', his wool.	(tl)	tlah, ointment; salve.
(jj)	díí', four.		bighoo', his teeth.	(tl')	tl'oh, grass.
(o)	tó, water.		bighid, his chest.	(ts)	tsin, tree; wood.
(oo)	tooh, body of water.		bighe', his son.	(ts')	ts'in, bone; skeleton.
(q)	so', star.	(h)	hai, winter.	(w)	'awéé', baby.
(qq)	dlóó', prairie dog.		báh, bread.	(x)	yiiisxí, he killed him.
(ai)	hai, winter.	(')	'a'áán, hole.	(y)	yas, snow.
(aai)	shínaáí, my brother.		'e'e'ah, west.	(z)	biziiz, his belt.
(ei)	'éí, that one.		bito', his water.	(zh)	shizh'éé, my father.
(eii)	'eii, that one there.	(j)	jí, day.		bibéézh, his knife.

When there is a little mark above the letter, then your voice goes up on that sound. Say the first word, and then the second of those we give here as examples.

ni, you ní, he says.
'azee', medicine 'azéé', mouth.
nilí, he is nilí, you are.
doo, not dóó, and.

ENGLISH SUMMARY

1. The Navaho Institute, convening in New York last month, discusses the Navaho problem in its many aspects and draws up several resolutions recommending appropriate action. Among these are resolutions regarding literacy, schools, welfare, peyote, irrigation, loans to veterans, and equal rights for all racial groups in our democracy.

2. After the close of The Navaho Institute meeting in New York, Sam Ahkeah in company with his secretary Murphy Spencer, went on to Washington where they appeared before the Senate Public Land Indian Affairs Subcommittee. There they discussed the Wheeler-Howard Act (which the Navaho rejected when they voted on it several years ago).

3. The Navaho Returned Students Association draws up a resolution outlining the fact that the resources necessary for heat, light, and power are readily available at Shiprock, and therefore request construction of adequate school and hospital facilities there.

4. Judge Curley, with Dr. G. A. Boyce and Mrs John Kirk, spoke over the Gallup Radio Station KGAK. They discussed what Gallup means to the Navaho. Judge Curley told about its historical significance to his people, and made recommendations that the town be cleaned up.

5. Chee Dodge leaves an estate valued at over two hundred thousand dollars to his four children.

6. Art work, done by Navaho and Hopi school children, will be exhibited at the Museum of Northern Arizona. It will be judged, and cash prizes will be paid winners.

7. Changing environment since the advent of the white man has made ever increasing demands on the Navaho to adapt themselves apace. Schools were long ago recognized as essential to these cultural adaptations. However, the Navaho have never had enough schools, and even many years ago children were sent far away to get an education. But they learned only the white man's way of life, so they were strangers when they returned to their own people. A demand for schooling on the part of the Navaho has made it necessary to send a number of children away to off-reservation schools this year. However, they will be at home during the summer months, so they will not get out of contact with their people.

8. A "man" turns out to be a woman. "He" registered for Selective Service, but did not turn up for examination. The F.B.I. finally caught "him" and found out that "he" was a woman. "He" even had a wife!

9. A curious Navaho at The Wingate Ordnance Depot found a high explosive shell. He took it home and took it apart! It is a wonder he didn't kill himself.

10. English text accompanies list.

11. Lorenzo Iashie, a Navaho missionary who works among his people in Phoenix, tells about life at the Navaho community on John Jacob's farm in Deer Valley.

12. William Morgan tells the history of Ganado.

13. Another article dealing with increased incidence of venereal diseases in Arizona, and emphasizing the need for prompt and thorough treatment.

14. Three mutes hold up a California motorist, indicating their intent by pantomime.

15. Crownpoint farmers have shown their willingness and ability to help themselves, and have requested AAA help.

16. The purpose of the Red Cross drive in March was to raise funds to help our soldiers still in foreign service, to help disaster victims here and abroad, and to relieve the poverty-stricken in war torn Europe.

17. A discussion of Navaho economic problems.

18. Navaho veterans who have not filed for terminal leave pay have until next September (1947) to do so.

19. A couple entered a California bar, told the owner that they liked the place so much they wanted to buy it, and gave him a check for the sale price. Then they had open house, serving free food and drinks to everyone who came in. The check given in payment was returned by the bank marked "no funds."

20. The April itinerary of the two Veterans Administration contact representatives at Window Rock. By means of this schedule you can find out when a VA man will be in the locality where you live.

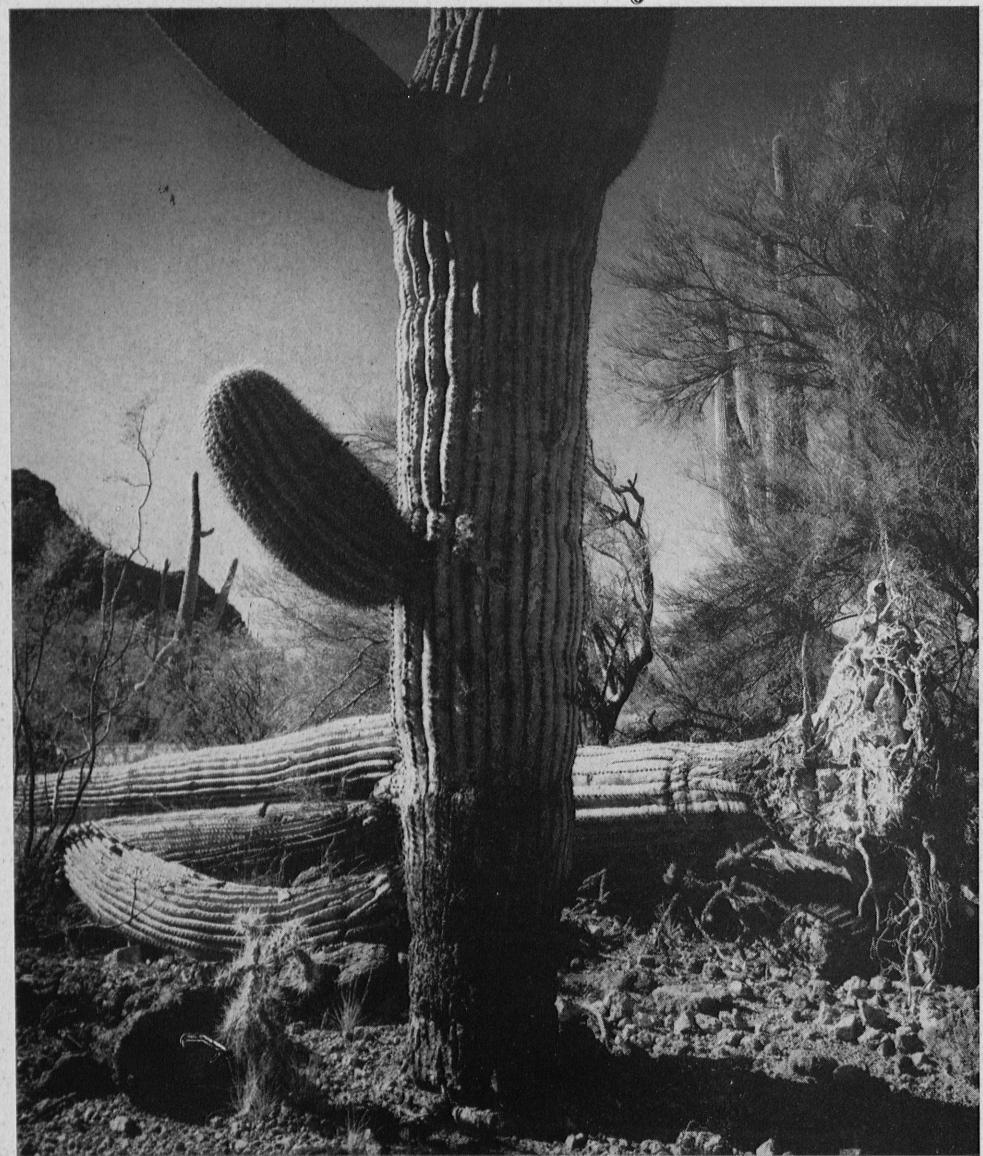
21. The Governor of Minnesota signs a bill which makes it legal for Indians of that State to purchase liquor off the reservation, and thus gives them their rightful status as citizens, insofar as the right to drink liquor is concerned.

Naabéehó t'a' Siláago Nééz gholghéé nít'éé' tseebídiin dóó ba'aan hastáq binááhaigo Ch'íníljjidi 'ádin jiní. Díi hastiinéé Shash Bitoodi ɬeh shidi'dooltéél níigo 'éí t'aá 'ákolyaa jiní. Díi hastiinéé 'ániid naagháádjjq' Shash Bitoo-gi siláago 'atah nilíí nít'éé' jiní. Hwééldi hoolghéégoo nda'aznánéedjá' bi'dizhchí jiní.

"Shimá, háadishq' ni'dizhchí?" ní jiní 'ashkii 'ált's'íí l'éí. — "Tó Nanees-dizí hoolghéedi shi'dizhchí," bijiní jiní. — "Shizh'ééshq' 'éí háadi bi'dizhchí?" náádoo'niid jiní 'ashkii. — "Nizh'éé 'éí T'iists'óóz Ndeeshgizh hoolghéedi bi'dizhchí," bijiní jiní. — "Shíshq' 'éí háadi shi'dizhchí?" náádoo'niid jiní. — "Ni t'éiyá Tséhootsoóígi ni'dizhchí," bijiní jiní. — "Akoshq' ha'át'éego 'ahihidii-kai?" ní jiní 'ashkii yéé.

Díí Naabeehó 'ashiiké ła' 'át'í. Nishtł'ajígo sidáhígíí Cpl Henry Báhí Jr. 'át'í. Łahjí t'éiyá Pfc. Geo. H. Kirk sidá. Díí 'ashiiké t'áá 'áłah siláago Marines deiłnínígíí 'atah nilíí nt'éé'. Bougainville hoolghéedi hodíłch'iltahgóó Nááts'ózí bisiláago bił da'ahijigáqgo be'elyaa. Díí 'ashiiké t'éiyá níłch'i bee 'ałch'í' dahane'ígíí náánálahdi Naabeehó 'ashiiké ła' nináádaakaaígíí yee yich'í' halne'. T'áá Naabeehó bizaadígíí yee 'ałch'í' dahalne', 'áko Nááts'ózí doo deidiits'a' da 'éí bqah. Díí hodíłch'iltahgi da'ahijigánígíí t'áá doo 'asohodoo-béezh da. Háálá hodíłch'iltahgóó 'ayóo deesdoi dóó 'ayóo hoditłéé'. 'Áádóó nanise' 'ałk'idahiiłdzídígíí 'ayóo daniłchxon. 'Áádóó tł'iish dóó ch'osh da t'óó 'adahayóí. 'Ée' ndí t'áadoo hodina'í t'áá hakáa'ji' dadiłdzid jiní. Kwii Nááts'ózí bisiláago bił da'ahijigáqgo t'áá 'íighisíí ti'dahojooznii'.

Díí hoshtsoh "Saguaro" deiłnínígíí 'át'é.

Hooghangóo ch'iyáán joo-
ghéét.

Díí dziłgíí t'éiyá Dook'o'oslíid dóó t'áá 'áhánígi si'q. Sunset Crater daats'i
gholghé. Lq'í shíjí díí dził daah'íjgo 'át'é.

Díí t'éiyá Dziłghq'í 'ádaat'i. Éí
Naabéehó dine'é bik'éí 'ádaa-
t'é. Bizaad k'asdq'á' t'áá 'ahi-
daałt'é. Łah 'atł'ídq'á' t'ááłá'í
dine'é danilíí nt'ée' jiní.

All Photographs In This Section Are Reproduced Through The Courtesy Of Arizona Highways Magazine.

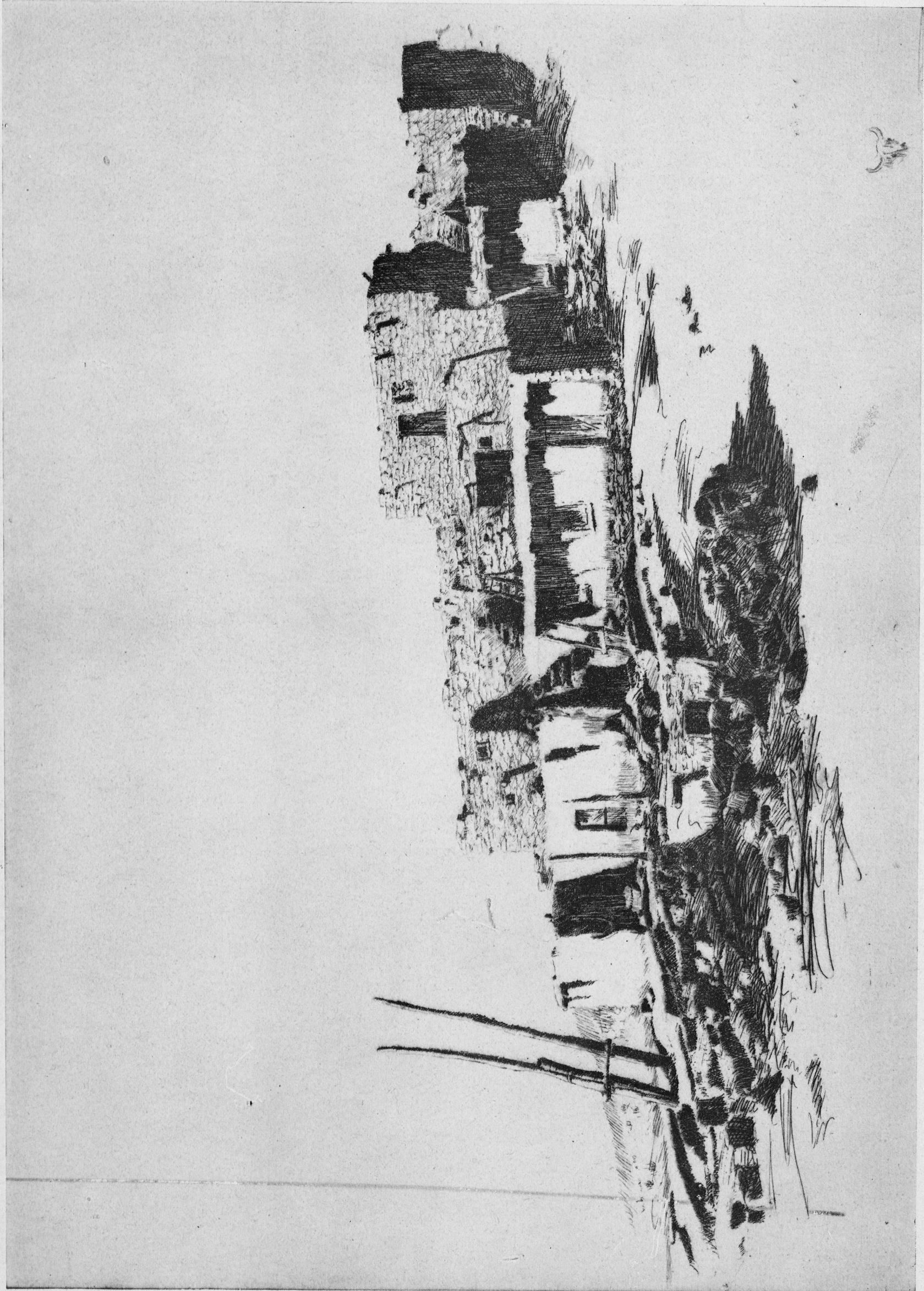
Díí 'anaasází bilééts'a' 'ádaat'é.

"T'áadoo nanighalí! Háálá k'ad jeeshóó'
nihíká dadees'!!."

Arizona bighí' yá'át'eehgo nda'aztiin dóó Bilagáana
ch'aa ndaakaafíí lq'í nihitahgóó ḥdadikahgo nináhá-
háah.

Díi t'éiyá 'Ayahkinii bighan 'át'é. Díi shíi ts'ídá 'agháadi bee 'ak'e'elchíhí yee nda'ach'qahii t'a' 'áyílaa.